

== veija po pošti: ==
 za celo leto naprej . K 26.—
 za pol leta " " " 13.—
 za četrt leta " " " 6.50
 za en mesec " " " 2.20
 za Nemčijo olojetno " 29.—
 za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:
 za celo leto naprej . K 24.—
 za pol leta " " " 12.—
 za četrt leta " " " 6.—
 za en mesec " " " 2.—

V upravi prejelimo mesečno K 1.90

SLOVENEK

== Inzerati: ==
 Enostopna pettirvrsta (72 mm):
 za enkrat . . . . . po 15 v
 za dvakrat . . . . . " 13 "
 za trikrat . . . . . " 10 "
 za večkrat primeren popast.

Poslano in rekl. notice:
 enostopna pettirvrsta (72 mm)
 30 vinarjev.

== Izhaja: ==
 vsak dan, izvenredni števila in
 praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne bran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 8 strani.

Prepozno.

Velikokrat je naš list spričo izvestnih protiaustrijskih pojavov v nekem delu slovenskega svobodomiselnosti opozarjal na škodljive posledice, ki jih utegne taka smešna propaganda imeti in smo jih zato tudi vedno ostro obsojali. Navajali smo obče znana dejstva in se opirali na besede, ki so bile črno na belem v liberalnih listih natisnjene. Zato so nam liberalci očitali, da jih »denunciramo«. Če se pribije to, kar se pred vso javnostjo odigrava in pred vso javnostjo piše, ni to nobena denunciacija. Interesi slovenskega naroda zahtevajo, da se vsaka protidinastična agitacija javno zavrne. Gotovo je, da iredentovski izbruhi par neprekunanih možgan v Ljubljani niso sami na sebi vredni resnega vpoštevanja, tem manj, ker nimajo nobenih tal v našem, državi in cesarju zvestem ljudstvu, treba pa je gledati, da se zlasti mladina takih tendenc obvarje, drugič pa naši narodni nasprotniki tudi največje traparije, ki jih slučajno par Slovencev uganja, spretno izrabljajo.

Narodnapredna stranka je, kar se tega tiče, igrala kakor povsodi tudi v tem oziru največjo hinavščino. Tisti, ki je protiaustrijsko gonjo začel, ni bil nobeden drugi kakor »Slovenski Narod«, oficijelno glasilo liberalne stranke. Kar je ta list pred in ob času aneksijske krize pisal, je presegalo vse meje dopustnega, to tem bolj, ker je ščuval Srbijo na vojsko proti Avstriji. Že takrat smo mi na najlojalnejši način izražali pomislek, je li taka pisava Slovencev koristna. Narodnapredna stranka tistih izbruhov svojega belgrajskega člankarja še danes ni desavouirala. Neumna protiaustrijska gonja je le rastla. Začele so se demonstracije fantalinov s tistimi bedastimi klici, ki jih človek dobrega okusa ne more ponavljati. Kdaj je »Narod« te neumnosti obsojal? Šele, ko so se začeli jasno kazati nasledki 20. septembra in »Narodovega« aneksijskega pisanja, se je dr. Tavčar ojunatil in počenjanje »nezrelih mladincev« obsodil. Kakor hitro pa se je stvar nekoliko poglobila, je začel »Narod« dajati iredentovskim oslinom zopet potuho. Na eni strani iredentizem več ali manj prikrito gojiti, na drugi ga obsojati in valiti krivdo od stranke na »neodgovorne elemente« in na — »klerikalce«, češ, saj iredentizma sploh ni, ampak si ga le »klerikalci« izmišljajo, to je kaj malo resna taktika. Enkrat priznavajo, da se iredentizem res propagira, drugič

pravijo, da ga ustvarjamo le mi v svoji zlobi, obenem ga vale stran od svoje stranke, na drugi ga pa puste, da se nemoteno v strankinem glasilu pase! Ni bilo »Jutro« prvo, ki je začelo iredentirati, bil je to — »Slovenski Narod«. Le enkrat je dr. Tavčar zapisal, da je obisto Avstrije življenjska potreba za Slovence in da je ali norec ali zločinec, kdor hoče, da bi se Jugoslavlani od Avstrije odcepili, sicer je pa »Narod« vedno bril norce iz tistih, ki so to misel poudarjali, češ, da so to črnormeni veterajnarji.

No, dr. Tavčar (ali kdo drugi) se je zopet ojunatil. »Jutro« je začelo zopet prehudo rogoviliti in zato je »Narod« (gotovo z zelo žalostnim srcem) moral včeraj na uvodnem mestu objaviti sledeče:

»Naša stranka je za septemberske dogodke trpela in pretrpela veliko, hočejo li gotovi neodgovorni elementi, da ono obrekovalno sumničenje: kdor Slovence naprednjak, ta sovražnik države in iredentar, nikdar ne izgine? Sme li danes vsak fantazist, kateremu so tuje najprimitivnejše politične resnice, neznana najbolj notorična zgodovinska dejstva in katerega nevednosti drži ravnovesje le še njegova politična naivnost, spuščati svoje romane kot uvodnike in članke v resno slovensko napredno časopisje? Smo res primorani dopustiti, da prevzema napredno slovensko ljudstvo in stranka, ki je poklicana zastopati njega interese, odgovornost za »razmišljanja« člankarja, ki napiše besedo »kulturalna iredenta«, kakor da bi vgriznil v kos hleba, in ki vidi duha Edvarda VII., kako nacionalizira meje evropskih držav, ter upa na »zedinjenje« Jugoslavlancev s pomočjo Italije, ki bo siljena po cordial ententi... itd. Treba res enkrat na glas povedati, da tako ne gre naprej, da ne smemo dovtipov kakega visokopolitičnega omizja pošiljati v svet kot politične nauke. Trezen človek, ki ve presoditi konsekvence takega početja, stranka, ki hoče delovati aktivno in uspešno, takih nazorov nima in jih ne sme trpeti. Sme pa zahtevati, da se tudi listi, ki nimajo ž njo nobenega stika, ki pa vendar hočejo podpirati razvoj napredne ideje na Slovenskem, resno ogibajo podobnih fantasterij, s katerimi škodujejo ne le napredku, temveč tudi narodu.«

Na to moremo reči le: Prepozno! To je jasno po vsem, kar smo že ugodoma povedali. Nas sicer vesel, da je v liberalni stranki vendar še za pol unce pameti, da saj en človek izprevidi, kako je počenjanje mladincev vsemu narodu škodljivo. Ampak to se pravi zvoniti po toči. Kdo pa je pustil, da so mladinci dobili v liberalni stranki

toliko besedo? Voditelji stranke sami. In kdo je podpiral »Jutro«, kadar ni njegovo lastništvo imelo več ficka v žepu? O tem bi pač vedel nekaj povedati tisti, ki je tako dobrodušno podpisoval za »Jutrovo« lastništvo menice, kar seveda ne izključuje, da jih danes ne več. In če sta si »Narod« in »Jutro« bila v laseh, je pa res tudi to, da sta se še vedno našla v bratskem objemu. Odgovornost za različne neumnosti v »Jutru« morajo zato pač nositi solidarno starini in mladini, ki danes igrajo v stranki prvo violino. Sicer pa je starinsko glasilo začelo in mladinsko je anti-patriotično muziko le nadaljevalo. Tako je in nič drugače!

Draginjsko vprašanje.

Dunaj, 13. nov. 1911.

Draginjsko vprašanje je bilo med prvimi, katera je nova zbornica meseca julija postavila na dnevni red. Izvolila je draginjski odsek 51 članov, ki naj se posvetujejo o sredstvih in načinih, kako bi bilo mogoče takoj ublažiti posledice splošne draginje in sploh za bodočnost preprečiti to ljudsko nadlogo. To vprašanje pa ni tako enostavno in lahko, kakor si mislijo in modrujejo razne pivske družbe, priproste gospodinje in vaški politikoni. V zvezi je s svetovno trgovino, mejnarodnimi pogodbami, državno upravo in stoterimi drugimi pojavi in oblikami notornega gospodarstva ter gotovo tudi s slabimi letinami. Za vlado in parlament pa pridejo v poštev pri reševanju tega zapletenega in mnogostranskega vprašanja še koristi domačih producentov in konsumentov. Zato je popolnoma naravno, da se v razpravah o tem vprašanju v vseh parlamentih pojavljajo huda nasprotja in vroči boji. Križajo se interesi raznih slojev prebivalstva in dosledno tudi političnih strank.

Že lani so bile v avstrijski zbornici in draginjskem odseku burne razprave, ko so socialni demokrati razvijali svoje pristransko stališče, s katerega presoajo draginjsko vprašanje. Pred očmi namreč imajo samo delavske sloje v ožjem pomenu besede. Noben resen in pravičen človek ne more tajiti, da delavec posebno hudo čuti draginjo vsakdanjih živil in stanovanj. Res pa je tudi, da splošna draginja tare v enaki meri kmeta, obrtnika in vse nižje sloje prebivalstva, ki morajo kupovati živila, obleko in raznovrstne vsakdanje potrebščine za gospodarstvo. Značilno je tudi, da socialni demokrati rohne skoraj samo proti draginji mesa in se previdno ogibljejo kartelov, ki brezsrčno in neomejeno narekujejo cene raznim drugim pridelkom in izdelkom

velike industrije. Toda k stvari, ker bode prilika obsirneje govoriti o tem, ko se prične v zbornici drugo branje draginjskih predlogov.

Dne 17. oktobra je zbornica vse predloge odkazala draginjskemu odseku. Ta je izvolil štiri pododseke, da prouče vzroke draginje mesa, sladkorja, premoga, petroleja, stanovanj itd. ter nasvetujejo obenem sredstva proti draginji teh ljudskih potrebščin. Doslej je draginjski odsek po jako burnih razpravah izdelal štiri poročila, ki pridejo že jutri v zbornici na dnevni red. Nasveti so jako različni, ki jih je sklenila večkrat le služajna večina v odseku. Zato je že danes gotovo, da bode zbornica nekatere predloge odklonila ali pa izpremenila. Gotovo pa je tudi, da bode razprava zopet jako živahna in bučna. Da morejo čitatelji zasledovati razpravo, hočem najprvo navesti predloge.

Draginja mesa.

Poročevalec je gornjeavstrijski poslanec Erb, ki zastopa mesto Steyr in naglašja meščansko stališče. Ž njim je potegnita tudi večina v odseku proti vladi in manjšini, ki je zagovarjala bolj strogo stališče živinorejcev. Poročevalec in večina sicer naglašata, da nihče neče oškodovati domače živinoreje. Izgovarjajo pa se, da je domača živinoreja v zadnjem desetletju nazadovala za več kot 300.000 glav in ne more zaščitati potrebam raznih konsumentov. Zato naj vlada odpre meje za neomejen uvoz mesa iz Argentine, mesa in živine iz balkanskih dežel. Najodločnejši zagovornik tega predloga je socialni demokrat dr. Renner. On namreč trdi, da avstrijska vlada v tem oziru ni vezana na člen XX. avstro-ogrške trgovinske pogodbe z dne 30. decembra 1907 in § 12. izvršilne naredbe k tej pogodbi. Člen XX. omenjene pogodbe se glasi:

»Ako se pri prevozu živine in živinskih surovih produktov ugotovi bolezen, more se pošiljatev zavrniti; ako se je že zanesla bolezen, more se, osobito v obmejnem okraju, uvoz okužljive živalske vrste omejiti ali prepovedati. Dotične varstvene naredbe izdajo resortni ministri.«

Na temelju tega pogodbenega člena sta avstrijska in ogrska vlada izdali izvršilno naredbo, katere § 12 se glasi:

»Obe vladi postopate enako, da zabranite uvoz in prevoz živine, mesa in živalskih surovin iz držav, iz katerih je uvoz in prevoz takih predmetov v zvezi z veterinarno policijskimi nevarnostmi.«

To je torej isti zloglasni dogovor med avstrijsko in ogrsko vlado, ki sta ga podpisala dr. Fiedler kot trgov-

LISTEK.

Par dnij na Ruskem.

(Konec.)

Kot sem spravil svečico, katero mi je dal trapist, ki me je vedel v katakombe v Rimu, tako leži pred menoj svečica, katero sem držal, hodeč v pešcerah kijevske lavre. Izraz v Kržičevi cerkveni zgodovini: da se imenuje kijevski samostan »Pečera«, ni pravi; samostan in podzemski rovi so v ilu in pesku, odtod ime pečerskaja lavra, peščeri sv. Antona.

Gotovo so se bali, da se ne razsujejo, zato so jim deloma s cementom obdali in podprli.

Zvonenje samostansko presega po lepoti in mogočnosti daleč slovensko.

Ko se vračam v mesto, so vse lese prodajalne ob cesti odprte, trgovci ponujajo vse, kar more romarja zanimati; od hlebov kruha do velikih kovsov kadila; od steklenih kroglic, nanizanih na nitke za vrat ruskega dekleta do ruskega rožnega venca, o katerem pa ne vem kako se molí.

Ta dan je bilo mesto grdo, razrito. Ponoči se je bliskalo, grmelo, deževalo kot iz škafa, voda je trgala tu cesto, tam naplavila cel hrib kot moka drobnega peska in ila, tako da še v galošah ni bilo mogoče naprej. Ni čuda, da se vsakdo vozi, drugi, ki ne zmore kopejk ali jih noče izdati, hodi po cestah bosonog. Kar v Peterburgu in v Moskvi ni bilo lahko videti, bilo je mogoče tu gledati: narodno malorusko nošnjo. Moški in ženske šli so iz mesta domov v okolič. Moški s kožuhom, ženske s posebnim pokrivalom na glavi in obleko, ki se oprijema života ter gre do kolen. Lepi, koščeni, od solnca ogoreli ljudje so to.

K sklepu par opazk:

Barve cerkvenih liturgičnih oblek, ornamentov in svili so tako lepi, da bi se dalo kaj za nas porabiti.

Motivi na svetilkah, svetilke same so nekatere tako lepe, da bi se dale brez vsakega popravila uporabiti v naših cerkvah.

Podobe, slikane in mozaične, so deloma tako lepe, obrazi tako dovršeni, da bi bilo gotovo vredno jih reproducirati in med nami popularizirati. Če se prodaja med Slovence tako blago

kot so mehke francoske podobice brez mozga in krvi, če se širijo madone iz dobe renesance, o katerih mnogih že kot dijak nisem mogel razumeti in verjeti, da je Mati božja; zakaj bi za poskušnjo ne vzeli par ruskih bogorodic in bi jih razmnožili. Dobro se vzame, od koder pride, na desnem, na levem.

Velika škoda je, da je na Ruskem tako daleč drug od drugega vse. Kdor gleda te samotne hiše, male derevne (vaši), oddaljene po cele dolge ure, se ne čudi, da ljudska izobrazba tako počasi napreduje. Mimo drugih so fizične težkoče in ovire čez vse velike. Ni čuda, da ruski duhoven v vaseh ni izobražen, da je kmet med kmeti, da nima mnogo vpliva na ljudstvo. Ni železnice, ni cest, ni šol. Ampak pogled na Rusijo vname vsakega človeka, ki ljubi svoj rod in svojo domovino, da z vsemi močmi dela za umski in gospodarski njegov napredek, da postanejo Slovenci vedno bolj bistrega duha, plemenitega srca. Nekdanji poljski škof Feliński pripoveduje v svojih memoarih dogodek, kot je pri nas nemogoč in ne bo nikoli mogoč: bojarinji na selu pogine ljubljenec maček. Bogata žena mu hoče napraviti lep krščanski pogreb. Pokliče popa; ako-

ravno ves devoten do bojarinje, ima pomislek, da ne sme mačka pokopati. Bojarinja ga potolaži: seveda se navaden maček ne sme cerkveno pokopati; ampak moj maček je bil pameten; naredil je testament ter ti je zapustil 1000 rubljev. To je potolažilo popa, da je mačka pokopal po želji bojarinje. Ljudje so godrnjali, se zgledovali. Nazadnje izve za famozen pogreb škof. Pri vizitaciji vpraša popa, kako in kaj. Pop pravi: Ne bi ga pokopal, če bi bil navaden maček. Ampak bil je pameten in je vaši prevzvišenosti zapustil testamentarčno 500 rubljev. — In škof je bil zdaj prepričan o mačji pameti.

Potovalec po Rusiji vidi, kako je v eno tesno enoto zvezana cerkev in samodržstvo; to se pravi, kako je cerkev popolnoma odvisna od države. Vprašal sem može, ki imajo mnogo skušnje in mnogo občujejo z Rusi, kako da sodijo o zjedinenju. Rekli so: po človeško soditi ne bo prišlo nikoli do unije. Ne izrečemo pa nobene sodbe, če Bog vmes poseže.

Iz Kijeva me pelje vlak skozi kraje, kjer je mnogo judov, v Bukovino, kjer jih je tudi mnogo ali še več.

Prof. Andrej Plečnik.

ski in dr. Ebenhoh kot poljedelski minister, v katerih kompetenco spada to vprašanje. Kako sta pozneje dr. Weisskirchner in Pop tolmачila in izvajala ta dogovor, še danes ni jasno. Kakor je znano, so politični nasprotniki očitali posebno dr. Weisskirchnerju, da je izvršujoč to naredbo popuščal Ogron na škodo Avstriji. Moral se je posloviti iz trgov. ministrstva in izgubil je celo državnozborni mandat. Avstrijska vlada pa se vedno z vso odločnostjo zagovarja svoje stališče, da imajo Ogrri vso pravico ugovarjati proti uvozu živine in mesa iz vnanjih držav, koder je razširjena živinska bolezen.

Besedilo navedenih določb je tako jasno, da ga more razumeti tudi nejurist. Ako je v Argentini res razširjena živinska bolezen in je torej nevarnost, da se z argentinskim mesom more zanesti bolezen v Avstrijo, ima pravico ogrska vlada ugovarjati uvozu. In avstrijska vlada je spomladi poslala v Argentinijo dva veščaka, ki sta doglala živinske bolezni. Prijatelj argentinskega mesa pa ugovarjajo, da uvažajo argentinsko meso tudi Italija, Anglija in Švica in da še nikamor ni bila zanešana živinska bolezen. Ta ugovor je seveda jalov, ker se je treba že nevarnosti ogibati.

Ostalo je tudi v odseku nerešeno vprašanje, ali ima ogrska vlada sploh pravico ugovarjati uvozu mesa in živine čez avstrijsko mejo iz vnanjih držav. Dr. Renner je dokazoval na dolgo in široko, da ogrska vlada nima te pravice. In odsek je menda z enim glasom večine sprejel Rennerjev načelni predlog, da avstrijska vlada ni vezana po pogodbi in sme brez vsake omejitve dovoliti uvoz mesa iz Argentinije ter živine in mesa iz Srbije. Dosledno bi morala odsekova večina sprejeti tudi dodatni predlog Rennerjev, ki vlado pozivlja, da brez vseh daljših pogajanj z Ogrri dovoli neomejen uvoz prekomorskega mesa. Večina pa je ta predlog odklonila in sprejela enak predlog dr. Jerzabeka z dostavkom, da mora vlada strogo izvrševati veterinarne naredbe. Iz tega je razvidno, da nekateri člani draginjskega odseka niso bili dosledni in se usedli med dva stola.

Umestno je, da pri tej priliki opozorim na člen XXIV. pogodbe, ki določa: Ako avstrijska in ogrska vlada različno razlagate posamezne določbe v pogodbi in se ne morete sporazumeti, more preporno vprašanje rešiti razsodišče, ki se sestavi, kakor dalje določa ta člen. Vprašanje je seveda, ali bi avstrijska vlada zahtevala razsodišče, ker se drži stališča, da imajo po besedilu naredbe Ogrri pravico ugovarjati. Tudi ta izgovor ne velja, da je ogrska vlada že dovolila uvoz argentinskega mesa in iz Srbije 36.000 komadov zaklane govede, 90.000 prašičev in 5000 ovac. Storili so to prostovoljno vsled opetovanih prošnji avstrijske vlade. To pa je le nov dokaz, da je dualizem nesreča za monarhijo, ker ga Ogrri izrabljajo vedno v svojo korist.

V draginjskem odseku smo tudi čuli opravilne pritožbe, da se paša za živino povsod krči in napravljajo ograjena lovišča, da prekupci draže živila itd. Mnogo odpora je bilo proti predlogu dr. Verstovška, naj bi vlada dovolila živinorejcem, da smejo klati svojo živino. V ta namen naj bi se k § 14. obrtnega reda sprejel dostavek, da živinorejci ne potrebujejo dokaza usposobljenosti za klanje živine, ako temu pritrji dotična občina in zadruga. V odseku je sicer obveljal ta predlog z večino glasov akoravno so vladni zastopniki in nekateri člani odločno ugovarjali. Sprejete so bile še naslednje resolucije: Vlada se pozivlja da z izdatnimi sredstvi pospešuje domačo živinorejo; vlada naj z ozirom na našo in splošno bedo dovoli državno podporo za krmo in živila ter organizuje dovoz domače živine in mesa v mesta. Odsek pa je odklonil vse nadaljne predloge, ki naglašajo, da avstrijska vlada glede uvoza mesa in živine iz vnanjih dežel ni vezana na pogodbo z Ogrri.

Državni zbor.

Dunaj, 14. nov. 1911.

Razposajeni poslanci.

Nemški poslanci in listi se sramujejo, ker sta se v petek koncem seje stegla nemška poslanca Hummer in Malik, ki zastopata radikalno nemško stališče. Mi se ne čudimo in ne zgražamo, ker smo bili priče, ko so celo nemški doktorji prava v zbornici pretili z noži in pasjimi biči ter kazali jezike, kakor vaški paglavci. Omenili smo že davno in ne še-le v petek, da mnogi takozvani kulturosojci pogrešajo dobre vzgoje. Ako jim ostrga vnanjo polituro, odkriješ surovino...

Predsednik dr. Sylvester je danes začetkom seje ostro grajal dogodek in obžaloval, da nima sredstva in pomoči proti razposajenim poslancem. Sicer pa se taki pretepi med poslanci dogajajo tudi v drugih parlamentih, zato pasji bič ne boče še ubil avstrijskega parlamenta. Torej pojdi mo zopet na delo! Poslanec Fresl zakliče: Berite ta poduk nemškonarodni zvezi!

Poslanec Malik izjavi: V zadnji seji sem storil dejanje, ki globoko žali čast parlamenta in parlamentarizma. Obžalujem to dejanje in prosim zbornico, da moje obžalovanje vzame na znanje.

Novi davki.

Danes je finančni minister predložil zbornici šest davčnih predlog. Zganje se boče po načrtu podražilo za 50 kron od 100 litrov. Sedaj dobivajo dežele od 90 kron državnega davka pro hektoliter 20 kron, v bodoče pa bodo dobivale 60 kron.

Davek od piva se zviša od 34 na 80 vinarjev od hektolitrske stopinje, torej približno za 5 K pro hektoliter piva; zato pa o d p a e deželna naklada, ki v mnogih deželah znaša 4 K pro hektoliter. Toda dežele dobe popolno odškodnino od države. Bilo je torej previdno, ko je kranjski deželni zbor zvišal deželno naklado na pivo na 4 K. Poseben načrt zakona določa, koliko dobe dežele od države na leto. Iz osebnih dohodarine dobe 215 milijonov K, iz žganjarine okroglo 49 milijonov in iz državnih dohodkov od piva 56 milijonov, skupaj okroglo 126 milijonov. Državni dohodki iz žganjarine se pomnože za 8 milijonov, od piva dobi država več 5,5 milijonov.

Pristojbine od dedščin se povišajo za 10 milijonov. Znižale se bodo pristojbine od dedščin in daril med bližnjimi sorodniki, zvišale pa od zapuščin oddaljenim sorodnikom.

Davek od vina na deželi se opusti, obdačijo pa kipeča vina (šampanjec) v steklenicah s 50 vinarji, 1 in 2 kronama po prodajni ceni. Dohodek tega davka se proračunava na 1,650.000 kron.

Tudi avtomobili bodo obdačeni. Temeljna taksa boče 60 K, priklada za vsako konjsko moč 4 do 14 K. Za elekromobile se zviša davek od 100 na 200 K. Natančneje poročamo, ko dobimo tiskane predloge v roke.

Draginjska razprava.

Danes je zbornica pričela razpravo o predlogih draginjskega odseka. V razpravi so najprvo predlogi proti draginji mesa, o katerih sem že včeraj poročal. Poročevalec Erb je ponavljal že znane stvari in skušal vlado prepričati, da v tem oziru ni vezana na pogodbo z Ogrri. Ministrski predsednik pa je izjavil, da more le z dovoljenjem ogrske vlade dovoliti nadaljni uvoz argentinskega mesa. Ta izjava je povzročila burne ugovore socialnih demokratov, dr. Heilingerja in Zenkerja, ki so kričali: »Eljen! Pojdite na Ogrsko, tam morete tako govoriti!«

Ker je jutri praznik sv. Leopolda, je prihodnja seja v četrtek.

Namera socialnih demokratov se je izjalovila.

Pretekli petek je bilo dogovorjeno, da boče prva prihodnja seja draginjskega odseka v četrtek, 16. novembra, ob 4. uri popoldne.

Ko je pa ministrski predsednik danes izjavil, da stoji sedanja vlada glede vprašanja o uvozu argentinskega mesa na stališču bivše Gautscheve vlade in da nikakor ne more brez dovoljenja ogrske vlade dovoliti, da bi se tako meso vpeljalo, ker bi bilo to kršenje pogodbe, so socialni demokrati vplivali na poslanca Mandiča, ki je načelnik draginjskega odseka, naj skliče ta odsek za danes (torek, 14. novembra) popoldne ob 4. uri. K seji je prišlo le toliko poslancev, da je bil odsek sklepčen. Oglasil se je k opravilnemu redu najprej poslanec Erb (nemški nacionallec iz Linca), ki je kot poročevalec v zbornici napadal vlado in dokazoval, da ni avstrijska vlada kar nič vezana na Ogrsko, ali naj dovoli uvoz argentinskega mesa ali ne ter priporočal, naj se sprejme sklep draginjskega odseka (ki je bil sprejet z enim glasom večine), da se dovoli prost uvoz argentinskega mesa. Erb je izrazil ogorčenje, da se noče vlada kar nič ozirati na sklep draginjskega odseka in se ministrski predsednik tako razžaljivo izraža o odsekovem sklepu. Vsled tega stavi predlog, naj izreče odsek ogorčenje nad današnjim govorom ministrskega predsednika. Poslanec Gloeckner predlaga: Člani draginjskega odseka naj izstopijo iz draginjskega odseka v znak svoje nevolje nad takim postopanjem. Poslanec dr. Renner ni za izstop, ker jih ni vlada imenovala, ampak zbornica, pač pa je za odločno obžalovanje in trdi, da bi morala nova vlada v odseku svoje

mnenje obrazložiti. Poslanec Lasocki pa pravi, da poslanec Erb kot poročevalec ni pošteno ravnal; on bi moral, ker je prevzel vse večinske predloge, prevzeti tudi predlog, naj bi se ne zahteval dokaz sposobnosti za mesarski in pekarski obrt, kadar je kmetovalec primoran svojo goved zaklati in kadar je prebivalstvo v zadregi radi pomanjkanja kruha. Mesto, da bi pa ta sprejeti predlog zagovarjal, ga je pa kot referent pobijal in predlagal, naj se odkloni. Povedal je tudi, da je bil sklep o dovolitvi uvoza argentinskega mesa sprejet samo z jednim glasom večine, torej ne more biti govora o tem, da bi bil ves odsek žaljen z današnjo izjavo ministrskega predsednika. Navzoči finančni minister je prosil, naj bi se danes o predlogu Erbovem ne glasovalo, ker ni navzoč ministrski predsednik, ki bi gotovo dal primerna pojasnila. Vodja kmetijskega ministrstva pravi: ministrski predsednik raditega ni podal v odseku mnenja sedanje vlade o argentinskem mesu, ker ni bilo sploh to vprašanje v odseku na dnevnem redu, odkar ta vlada obstoji, ampak je bilo že prej rešeno. Izjavil je pa, da boče stališče vlade pri prvi priliki pojasnil, in to se je zgodilo danes, predno se je začela v zbornici debata.

Predno se je končno glasovalo o tem, ali naj se izrazi ogorčenje, so šli zastopniki kmetovalcev iz dvorane, ker so videli, da bi bili radi nenavzočnosti mnogih poslancev v manjšini. Ostalo je samo 17 odsekovih članov, vsled česar je postal odsek nesklepčen in socialni demokrati so šli domov z dolgim nosom.

Hišne preiskave v Borovljah.

Celovec, 10. nov. 1911.

Že dalj časa sem se je opazovalo, da pri vodilnih osebah nemškutarstva v Borovljah ne more biti vse v redu. In res smo dobili iz Borovelj poročila o čudnih dogodkih. Dne 6. septembra se je vršila hišna preiskava pri puškarski tvrdki Hess & Komp. in posledica tega je bila, da so dejali lastnika te tvrdke pod ključ in ga odpeljali k okrožni sodnji v Steyer na Gornje Avstrijsko. Kakor je nek list poročal, je prodajal Hess Mannlicher-Schönauer puške, ki so bile ukradene v Steyru. Cele tri tedne potem, 28. septembra pa je izvršila komisija, kateri je bil prideljen preiskovalni sodnik iz Steyra, hišne preiskave tudi pri podnačelniku »Unterrosentaler Spar- und Vorschubkasse«, svetniku trgovske zadruga županu Jožefu Ogris, nadalje pri odborniku puškarske zadruga in zgoraj imen. »Sparkasse«, občinskem svetovalcu g. Jožefu Hambrusch, nadalje pri puškarski tvrdki Josipa Just in pri načelniku puškarske zadruga, občinskem odborniku Janezu Schaschel-Outschar. Preiskave so gotovo v zvezi s preiskavo pri tvrdki Hess & Komp., a naravnost čudno je, da so varuhi postave pustili cele tri tedne časa poteči, predno so svoje delo nadaljevali. Preiskovalni sodnik je konfisciral pri imenovanih tvrdkah vse knjige v svrhu nadaljne kontrole in preiskave.

Dolgo časa je že od tega poteklo, toda nemškonacionalno časopisje ni omenilo teh preiskav z najmanjšo besedico. To je najboljši dokaz za to, da pri omenjenih tvrdkah, ki so v zagrizeno nemškonacionalnih rokah, gotovo ni vse v redu. Ko smo se vedno pričakovali pojasnil v nemškonacionalnih listih, pa nas presenetni glas o novi preiskavi pri tvrdkah Ogris, Hambrusch, Schaschel-Outschar in Sodja: samih nemškutar. glavah. Preiskava se je vršila dne 6. novembra t. l. in jo je vodilo spet tamošnje c. kr. okrajno sodišče. Kaj se je vse doglalo, seveda ne vemo, a med delavstvom se vedno bolj širi govorica, da niso vse podpore Súdmarke za uspešno konkurenco (!) nič izdale in da stoji tamošnje nemškutarstvo na jako trhljih nogah in je lahko vsak dan pričakovati novih iznenađenj. Súdmarka bo potem za eno skušnjo bogatejša, da nima namreč s svojim denarjem toliko vspeha pri ponemčevanju, kot pri demoralizaciji.

Druga preiskava je bila torej v ponedeljek dne 6. novembra. Ponoči od 7. do 8. novembra pa so sedeli zopet skupaj v kavarni na javnem trgu župan Jožef Ogris, oba sodnika in Fr. Outschar, ki ima glavno trafiko in papirno trgovino v Borovljah. Pili so skupaj celo noč do 6. ure zjutraj. Župan je pa imel šele dan preje v svojih hišah že drugo preiskavo in sodnika, ki sta preiskavo vodila, pa popivata z njim do ranega jutra! To so lepe stvari! Splošno je tudi znano, kdo dobliva v Borovljah največje podpore od

Súdmarke. A znano ni, skozi katerega gredo vse podpore. Grede namreč skozi roke tamošnjega c. kr. sodnika v skoro izključno slovenskem sodnijskem okraju, ki je blagajničar súdmarkine podružnice v Borovljah in že znan po svojem ponemčevalnem delovanju v Brežicah, kjer je sezidal »Deutsches Haus«.

Upravičen je tedaj sum, da bo súdmarkovstvo oviralo sodnika, da bi strogo nepristransko postopal s svojimi sobojevniki v Súdmarki, z glavnimi stebri tamošnjega nemškutarstva.

Naj dodamo še nekaj. G. Jan. Schaschel-Outschar je načelnik puškarske zadruga, g. J. Ogris, župan, je u d upravnega sveta in g. J. Hambrusch odbornik puškarske zadruga, sami vodilni može v zadrugi. In c. kr. sodnija pokliče k preiskavam za izvedenca poslovodjo ravno iste puškarske zadruga, g. Hoiniga, ki je še vrh tega le po Ogrisovi milosti in po njegovem vplivu prišel do tega kruha. Razume se, da je g. Hoinig potemtakem od župana odvisen in človek, ki je v takem razmerju do oseb v preiskavi, naj bi potem nepristransko sodeloval pri preiskavi?! Dobili bi se v Borovljah gotovo še drugi bolj zmožni, toda sodnija je hotela imeti ravno poslovodjo puškarske zadruga kot izvedenca pri preiskavi, gotovo tudi ne brez vzroka. Bomo videli, kaj prinese bližnja bodočnost. (Op. uredništva: Naše somišljenike prosimo poročil o tem, da ne bomo zvedeli še-le po ovinkih, kot danes.)

× × ×

k Puškarkstvo v Borovljah in vlada.

Vedno zanimivejše reči se dogajajo v Borovljah. Na eni strani se vlada na vse mogoče načine trudi, da bi povzdignila puškarsko obrt, na drugi strani pa prihajajo v javnost vesti o preiskavah pri največjih nemškurskih tvrdkah. Danes hočem povedati, kako si vlada prizadeva povzdigniti in izpopolniti tu jako razvito puškarsko obrt. Ministrstvo javnih del je izpopolnilo že od leta 1882. obstoječo »Probieranstalt« v popolno poskuševalnico, prvo v celi Avstriji, tako da zdaj nobenemu lovcu in posestniku pušk, ki hoče natanko vedeti o rabljivosti svoje puške, ni treba pušk dati preskušavati v inozemstvo v Halensee in Neumannswalde. Nova preskuševalnica je prideljena c. kr. puškarski šoli in je s 1. novembrom t. l. prevzela poslednje »Probieranstalt«, kjer so se itak že prej tudi vršile poskušnje, a bolj v svrhu pouka učencev na puškarski šoli. Zagotovila si je nova poskuševalnica največje avstrijsko zasebno strelišče, strelišče borovškega strelskega društva. S to novo ustanovo se bo zaupanje v itak svetovno znane borovške puške gotovo znatno povečalo. A vlada je bila pripravljena še več storiti. Dala je na razpolago 46.000 kron brezobrestnega posojila. Toda tu se je pokazala nemškutarija v pravi luči. Dne 21. m. m. zvečer ob 6. uri je bil sklican izredni občni zbor puškarske zadruga, da sklepa o nabavi novih strojev za izdelovanje puškinih cevi in o izboljšanju izkoriščanja vodne sile. Prišel je na to zborovanje sam g. vladni svetnik vitez Rainer kot zastopnik okrajnega glavarstva in ministrstvo je poslalo svojega zastopnika z Dunaja, ker je vladni res na tem, da se povzdigne naša puškarska obrt. Radi tega je vlada izposlovala od obrtnega pospeševalnega urada (Gewerbebeförderungsdienst) 46.000 kron brezobrestnega posojila. Glejte, tukajšnjim mogočnejem pa ni bilo na tem, da bi poskrbeli da bi z ozirom na važnost te za Borovlje tako potrebne nprave bil občni zbor sklepčen. Saj so zastopniki vlade čakali do pol 9. ure in še takrat ni bilo potrebnih 40 odstotkov mojstrov navzočih, da bi mogli sklepati. To je najlepši dokaz, in vlada se je lahko sama prepričala, za kaj se gre našim borovškim mogotcem z županom na čelu! Kadar se gre za oblast in komando, tedaj mora priti vse in vztrajati, četudi do štirih zjutraj. Kadar se gre pa za korist in napredek zadruga, takrat je pa vseeno, če kdo pride ali ne. Pa saj ni čuda! Ljudje pravijo, kaj bomo hodili, saj itak nič ne pomaga; nas se kratkoma poglašuje, in če bi bili naši predlogi še tako dobri. Če župan ne vzdigne roke, se je drug tudi ne upa, in če to stori, ga zadene županov pogled in roka kaj omahne. Vsa hvala pa posestniku Jaklinovih fužin, Slovincu g. Jakobu Poschinger za njegovo stvarno in strogo izvajanje, ki priča o njegovem znanju.

! Ako še niste, pošljite naročnino! !

Zveza slovenskih zadrug pred sodiščem.

Danes dopoldne se je pričela pred deželnim kot trgovskim sodiščem razprava v tožbi bivšega uradnega ravnatelja Zveze slovenskih zadrug Rožmana proti Zvezi slovenskih zadrug za plačo 3600 K z obrestmi vred vsled nepravilne odpovedi. Senatu predseduje dr. Toplak, prisednika sta svetnika dr. Travnar in Koblar. Rožmana zastopa dr. Stare, Zvezo slovenskih zadrug pa dr. Tavčar.

Dr. Stare navaja, da je omenjena pravda le posledica občeg znanega spora med mladino in starini. Notorično je, da so takozvani starini narodno-napredne stranke privolili v to, da so v razne organizacije napredne stranke vstopili nekateri mladini. Na strani mladinov je stal kot gospodarski organizator g. dr. Žrjav, na drugi strani pa starina starinov dr. Tavčar. Načela teh dveh naprednih taborov so se v marsičem križala, tako tudi v vprašanju gospodarske organizacije. Starini so zastopali interese prostega trgovstva, mladini pa so se opirali na zadrugništvo. Način izvajanja zadrugniške ideje mladinov je seveda našel odpor pri starih. Posledica je bila, da so sklenili starini poseči v gospodarstvo mladinov, zlasti pri Agro Merkurju kot trgovski centrali. Sklenilo se je istemu vzeti kredit pri Zvezi slovenskih zadrug, vsled česar je bil Agro Merkur prisiljen iskati kredita drugod. To je dalo povod, da je dr. Tavčar ukazal pri Zvezi po dr. Al. Lavšu sklicati 14. septembra 1910 načelstveno sejo, pri kateri se je sklenil Rožmanov odpust. Ta seja pa ni bila pravilno pismenim potom sklicana niti od predsednika niti od podpredsednika, temveč jo je sklical dr. Lavš po naročilu dr. Tavčarja, ki ni bil takrat niti registriran pri sodišču kot načelstveni član. Z ozirom na to je Rožman sporočil Zvezi, da odpovedi ne prizna. Zato zahteva tudi tožnik odškodnino, ker je Zveza odgovorna za škodo, ki znaša izgubo pogojene zasluzka, od časa do se mu je ustavila plača, do časa, dokler ni bil pravilno sklenjen njegov odpust. Odpovedni rok je bil za Rožmana v neki prejšnji seji določen na šest mesecev. Prvotna njegova plača mesečnih 400 K, se mu je zvišala na prošnjo leta 1909 na 600 K mesečno. Rožman zahteva za čas od 1. oktobra 1910. do 1. marca 1911. kot odškodnino 3600 K in obresti.

Dr. Tavčar zavrača tožbo kot neutemeljeno. Res je bil sprejet Rožman meseca septembra 1907. v službo kot uradnik z mesečno plačo 400 K, odločno pa zanika, da bi se kedaj tedanja službena pogodba spremenila in da bi se Rožmanu zvišala plača na 600 K mesečno. Revizija je dognala, da si je Rožman od 1. januarja 1910. kar naenkrat začel izplačevati mesto 400 K mesečno 500 K, brez kakšnega sklepa načelstva. Resnica je, da so pri Zvezi odpustili iz službe Rožmana in dr. Žrjava, ko je bila pod novim načelstvom Zvezinim izvršena revizija. Načelništvo Zveze ni moglo proti Rožmanu in dr. Žrjavu drugače postopati kot je postopalo. Novo načelništvo Zveze je namreč prišlo do prepričanja, da sta kršila tisto zaupanje, ki ga mora varovati vsak uradnik napram načelstvu. Znano je, da je bil Rožman član Agro Merkurja, ki je dobival od svojega početka denar od Zveze slovenskih zadrug. Decembra 1909. je Zveza sklenila, da se strogo prepoveduje dajati Agro Merkurju nadalje denar. Znano je nadalje, da sta dr. Žrjav in Rožman za hrbtom Zveziniga načelstva jemala iz Zveze slovenskih zadrug denar in ga brez sklepa načelništva dajala Agro Merkurju. Tega denarja je več kot 400.000 K. Nadalje je znano, da se je znana tajna knjiga vodila posebno na ukaz Rožmana, ki je tudi odredil, da se ne sme nikomur pokazati in tudi prikriti novemu načelstvu. Rožman in dr. Žrjav sta s tem, da sta 400.000 K brez vodnosti načelstva izdala Agro Merkurju, oškodovala Zvezo slovenskih zadrug za več kot 100.000 K, ker je že sedaj gotovo, da ni upati več kot na 60odstotno kvoto. Če pa uradnika na ta način postopata z zavodom, od katerega imata kruh, ni to nič drugega, kot kršitev zvestobe. Zvoljo te stvari se vrši tudi velika kazenska pravda in dr. Tavčar predlaga, naj se razprava prekine, da bo o tej stvari govoril prej še kazenski sodnik. Ko je bilo novo načelstvo izvoljeno, se je tudi dognalo, da Rožman ni pošteno postopal z zvezinim denarjem. Pridrževal si je zneske, ki so bili plačani Zvezi, zase. Tako na primer od konsumnega društva v Ricmanjih 100 kron, od Društva ljubljanskih komisijonarjev 33 K 50 v. od Uradniškega gospodarskega društva v Ljubljani, od katerega je prejel 350 K, pa je vpisal v knjige le 300 K. Nadalje je tudi več ob-

rokov, ki jih je moral plačevati za svoj dolg pri Zadrugi zvezi, 7000 K, plačal z denarjem Zveze slovenskih zadrug. Takrat, ko je novo načelništvo poklicalo v stiski dr. Lavša v službo, so dognali, da so v blagajni ležali samo mali listki, na katerih so bili napisani dohodki in izdatki. Od julija pa do septembra ni bilo ničesar vpisanega v knjigah, temveč samo na teh listkih. Blagajniški račun od tedaj izkazuje tudi 2800 K primanjkljaja, in o tej vsoti ni nikjer nobenega pojasnila. Izdatki so bili tudi dostikrat po dvakrat vpisani. Novo načelstvo je tudi dobilo od neke tvrdke v Trstu račun za 5000 K blaga, kar ni bilo nikjer nič vpisanega. Zveza ni mogla teh razmer več prenašati, prenašala jih je nekaj let, toda prišla je na rob propada. Ako bi bila dr. Žrjav in Rožman še nadalje ostala v Zvezi, bi bila Zveza slovenskih zadrug dandanes v konkurzu in ž njo uničenih nešteto posojilnic po deželi. Zato je bilo načelništvo tudi popolnoma upravičeno, odpustiti takoj Rožmana.

Dr. Stare povdarja, da se je odpust Rožmanu izvršil na zahtevo dr. Tavčarja. Za poslovanje pri Zvezi se je prvotno zanimal edino dr. Žrjav, ki je bil ravnatelj Zveze in je imel popolnoma proste roke. Z ozirom na to je bil tudi Rožman navezan na dr. Žrjavove odredbe, ker bi v nasprotnem slučaju riskiral, da bi bil odpuščen iz službe. Starini sami so pa krivi, da so nastale nepovoljne razmere, ker so od početka puščali mladine popolnoma brez sveta. Seja načelstva 14. septembra 1910 bi morala biti sklicana po pravilih na zahtevo predsednika ali podpredsednika pismeno, zato njeni sklepi niso bili veljavni. Odgovornost pa zadeva dr. Žrjava in ne Rožmana, ker je bil prvi član načelstva in ne uradnik. Glede povzicanja plače Rožmanu od 400 na 600 kron, je sporočil dr. Žrjav svoječasno osebno Rožmanu, da se je ugodilo njegovim prošnji, v seji 17. junija 1911. pa se je sklenilo tudi Rožmanova definitivnost. Dne 14. septembra je nastopilo ono stanje, v katerem je narodno-napredna stranka od strani starinov posegla v poslovanje Zveze slovenskih zadrug. Povzročilo se je, da je Kmetška posojilnica za ljubljansko okolico odpovedala Zvezi slovenskih zadrug kredit, ako bo nadalje financirala Agro Merkurja. Kar se tiče zneskov, ki jih je Rožman pridržal zase, so tozadevne trditve neresnične, ker bi se v nasprotnem slučaju priročile zadrug ob koncu leta. Obroki, ki jih je plačeval Zadrugi zvezi so tekli na skupni proračunani primanjkljaj iz časa ko je vodil pri tem zavodu ročno blagajno, in na njegov predjem pri Zadrugi zvezi. Tega dolg izvira še iz onega časa, ko je bil Rožman pri tem zavodu. Radi predjema je obroke tudi dalje plačeval in je z ozirom na to, da je predjem že poravnal, nadaljne obroke ustavil, ker se je izkazalo da primanjkljaja ne dolguje. Dr. Žrjav je o tem vedel, je celo v njegovi odsotnosti zanj obroke plačeval ter je ta izdatek obračunal na njegovih potnih stroških. Tudi denarni posli pri Zvezi niso bili Rožmanovi, ampak dr. Žrjava, namesto katerega jih je večkrat opravljal na prošnjo, kadar je bil odsoten. Zato ni razlogov, ki bi opravičili njegov takojšnji odpust iz službe.

Dr. Tavčar predloži razne račune ter povdarja, da se je Rožman sklepu načelstva 14. septembra 1911. takoj pokoril. Predloži tudi nekoliko pisem, v katerih je Rožman prosil, da bi bil zopet sprejet v Zvezo, kar je pa Zveza ponovno odklonila in kar je dokaz, da se je smatrala odpoved kot pravomočna.

Nato se je razprava prekinila ter se je danes popoldne pričelo ob pol 4. uri z zaslišavanjem prič.

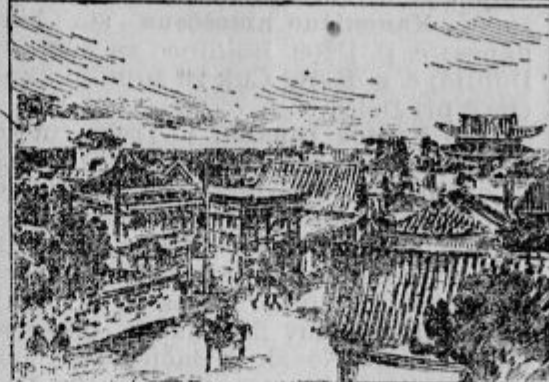
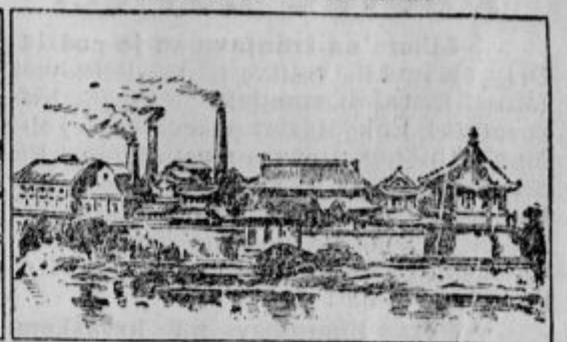
× × ×

Omenjamo še, da je koncem obravnave odkril dr. Tavčar čudovite nazore. Dal je zabeležiti, da dr. Žrjav k seji »Zveze slovenskih zadrug« ni bil vabljen, ker se je v dotični seji šlo za dr. Žrjavovo osebno zadevo in je bil krivec. Dr. Tavčar se je skliceval na to, da pravila govore, da je odbor sklepčen, ako so navzoči vsaj trije odborniki. Če se gre za osebne zadeve kakšnega odbornika, je stvar dotičnega odbornika, ako se hoče seje udeležiti ali ne, ako se hoče zagovarjati ali ne. Ne verjamemo, da bi bil dr. Tavčar tako neveden, da bi ne vedel, da k seji mora biti vabljeni vsi izvoljeni odborniki, da pa je njihova stvar, ako se seje udeležijo ali ne in da potem šele pride v poštev določba o sklepčnosti. Če niso vsi odborniki vabljeni, so sklepi seje celo neveljavni. To bi bilo res čedno v društvenem življenju, če bi obveljali nazori dr. Tavčarja!

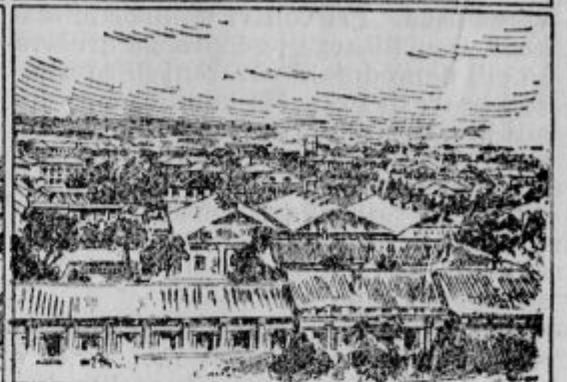
Evropski del Tiencina.

Arzenali v Tiencinu.

Pogled na Paotingfu.

Tiencin.

Revolucija se širi tudi na severno Kitajsko.

Italijansko-turška vojska.

Avstro-Ogrska proti ekspediciji v Egejskem morju.

Neki londonski list poroča, da dela avstrijska diplomacija na to, da Lahine bi manevrirali v Egejskem morju. Grof Aehrenthal je baj v interesu Italije laški vladi svetoval, naj opusti akcijo v Egejskem morju, ki je brez smotra. Ekspedicija v Egejskem morju bi škodovala trgovskim koristim vseh držav, osebno Avstro-Ogrski in bi lahko povzročila vojsko na Balkanu. Iz Carigrada se pa poroča, da bo Italija izročila še en ultimatum, predno prične vojsko na morju, v katerem bo zahtevala, naj Turčija prizna aneksijo Tripolitanije. Iz Soluna se poroča, da so se približale ponoči 13. t. m. tri laške vojne ladje obrežju polotoka Kassandrija. Z metalci svetlobe so razsvetljevale pristanišče Athitos, nato so se pa peljale proti Solunu, kjer jih pa niso opazili. Turki pošiljajo neprestano strelivo v utrdbi Karaburnu, kjer je vse pripravljeno na sprejem Lahov. Turčija je mobilizirala djakovsko divizijo. Iz Milana se poroča, da letnika 1887 in 1888 nista vpoklicana pod orožje vsled vojske v Afriki, marveč zato, da bi vojake izkrcali izven Afrike. V Egejskem morju se nahaja avstrijska križarica »Marija Terezija«. Dasi ni gotovo, če se bodo upali Lahine pričeti akcijo v Egejskem morju, je le prav, da si ogledamo, kako je sestavljeno laško brodogve. Kakor znano, je pričel laško-turško vojsko s svojim brodogvejem admiral Aubry. Poverjena mu je tudi akcija v Egejskem morju. Aubryjevo brodogve je zapustilo Tripolis, kjer zdaj križari Faravellijevo brodogve. Za Egejsko morje določena eskadra je razdeljena v dve diviziji. Prvi diviziji pripadajo linijske ladje »Vittorio Emanuele«, »Regina Elena«, »Napoli« in »Poma«, drugi diviziji pa oklopne križarice »Pisa«, »Amalfi« in »San Marco«, nadalje torpedovka »Agordata«, ladja za polaganje min »Partenope«, trije terpedni rušilci in servitutni ladji »Vulcano« in »Tevere«. Praporni ladji sta »Vittorio Emanuele« in »Pisa«. Faravellijevo brodogve pred Tripolisom so pridružene sledeče bojne ladje: 1. divizija: »Benedetto Brin«, »Ammiraglio di St. Bon«, »Emanuele Filiberto« in »Regina Margherita«; 2. divizija: oklopne križarice »Giuseppe Garibaldi«, »Varese«, »Francesco Ferruccio« in »Marco Polo«, torpedovka »Coatit«, ladja za polaganje min »Minerva«, trije veliki čolni in servitutni ladji »Eridano« in »Titano«. Eskadri, določeni za Egejsko morje, je pridržen tudi večji del torpedne eskadre, ki ji povečuje kontreadmiral abruški vojvoda. Torpedni eskadri pripada oklopna križarica »Vettor Pisani«, 29 torpednih rušilcev, 124 torpednih ladji, 19 pomorskih čolnov in križarica »Lombardia«. Milanski »Secolo« je nastopil proti vsej laški javnosti in zavzema zelo pametno stališče glede na nameravano laško akcijo v Egejskem morju. Izvaja med drugim: Sovražniku bi akcija le malo škodila, brez pomena je, če se zasedejo otoki, ker imajo Turki le malo trgovskih ladij. Ker se po haški konvenciji ne smejo obstreljevati odprta trgovska mesta, preostane Italiji zgolj, da izkrca vojake, forsira Dardanele in grozi z napadom Carigradu. To je pa težavna in nevarna akcija, ne glede na to, da povzroči lahko vojsko na Balkanu. Italija mora računati tudi z antipatijo vevlasti nasproti razširjenju vojske. Odgovornost bi morala prevzeti Italija za škodo koristi ptujih podanikov in za morebitno klanje kri-

stjanov. Italija naj se tudi ogiba prevelikega optimizma, ki je bil kaznovan že v Tripolisu.

Boji v Tripolitaniji.

Dne 13. t. m. sta odrinila v Tripolis laški pešpolk št. 37 iz Alessandrije in pešpolk št. 50 iz Turina. V Neapelju izdelujejo ponoči in podnevi železne zaboje, več tisoč, v katerih bodo prevažali vodo v Tripolis. Iz Rima se poroča, da laške čete se zdaj niso očistile ozemlja pri Bumeliani in da so ostali vsi laški poizkusi brezuspešni. Arabci so napadli Lahe in jim napravili veliko škodo. Položaj za Lahe nikakor ni tako ugoden, kakor ga opisujejo laški listi. Tudi iz Carigrada se poroča, da so napadli Turki in Arabci Lahe pri Bumeliani, a da izid boja še ni znan. Rimska brzojavka izda med vrstami, da so bili Lahine pri Bumeliani poraženi, ker svoje stavljenosti naloge niso mogli vsled sovražnikovega odpora izvesti. Iz Rima se pa nadalje še poroča, da je izjavil generalissimus Caneva, da misli v Tripolitaniji šele spomladati odločno nastopiti. Turki so pred Tripolisom, kakor se poroča iz Carigrada, s topovimi kroglicami zadeli neki laški aeroplan, ki je padel na tla. Važno je tudi poročilo carigradskega lista »Ikdama«, ki poroča: Poveljnik Nešad je pozval inozemce v Tripolisu, naj zapuste mesto, ker ne more prevzeti odgovornosti za posledice obstreljevanja mesta. Če je »Ikdamovo« poročilo istinito, so morali Arabci in Turki zopet zagnati Lahe nazaj v mesto Tripolis in se nahajajo Lahine v tripoliški mišji pasti.

Sitnosti potnikov v Italiji.

Z Reke se poroča: Italija je sklenila, da bodo morali imeti od 1. decembra nadalje vsi potniki, ki potujejo po Italiji, dokler traja vojska, potne liste. Izvzeti so zgolj potniki, ki potujejo v Benetke.

Kritičen položaj v Tunisu.

»Journal« in »Petit Journal« poročata, da je položaj v Tunisu še vedno jako kritičen. Policija odkrije vsak dan velike zaloge orožja in aretirava veliko oseb.

Revolucija na Kitajskem.

Zdaj ko se nahajajo vsa važnejša mesta južne in srednje Kitajske v rokah vstajev, se razširja revolucija tudi na severnem Kitajskem. V Tientsinu je popolnoma zgorela zažgana palača generalnega guvernerja. Mesto je v rokah revolucionarjev. Položaj vlade v Pekinu je brezupen. Revolucionarji so storili vse, da vjamejo regenta, če beži na severno Kitajsko. V Mukden je došel knez Kugušev, ravnatelj ruske azijske banke, ki dementira poročila, da se pogaja za posojilo z mandžurskim podkraljem in da dela priprave za bivališče kitajskega dvora v Mukden. Poleg Tientsina so osvojili vstajši tudi Paotingfu, mesto znano iz bokerske vojske. Peterburška brzojavna agentura poroča, da se je izjavila Mandžurija za avtonomno državo in da vladajo v Mukden, Kirinu in Zizikarju posvetovalni odbori. Za vzdrževanje miru in reda so odredjena stroga določila. Vtihniti tudi nočejo poročila, da nameravajo Japonci anektirati južno Mandžurijo, vsled česar so vznemirjeni v Peterburgu, Washingtonu in v Londonu.

: Naročite „Slovenca“ :

Dnevne novice.

— **Liberalna trdnjava se je podrla.** Pri občinskih volitvah na Brezovici (okraj Brdo) je zmagala S. L. S. Nasprotniki, ki so doslej paševali v tej občini, so potrjeni groze z rekurzom. Pa le nasprotniki so delali nepostavno. Ker doslej še ni poznana nobena postava, da se sme na poštene ljudi kameenje metati. Za to imamo pa mi priče, in ne ene same!

— **Poraz liberalcev na hrvaškem vseučilišču.** Pri volitvi v odbor hrvaškega vseučiliškega podpornega društva so bili naprednjaki poraženi in so zmagali pravaši. Pravaški kandidati so dobili 245, liberalni 172 glasov. Po volitvi so pravaški akademiki priredili pod hrvaško zastavo manifestacijo po glavnih zagrebških ulicah. Občinstvo jih je živahno pozdravljalo. Slava hrvaški mladini, ki je jamstvo boljše bodočnosti naše skupne domovine!

— **Ni požeto, ampak postrizeno,** je rekla tista baba, ki jo je mož vrgel v vodo. In ko je že gagala, je molila dva prsta ven iz vode, češ, da žito ni požeto, ampak postrizeno. Ta stara baba je postal sedaj ideal dr. Tavčarjev pri turnirju, ki ga vojuje zoper cestni zakon. Res je, da je dr. Tavčar sam podpisal akt, s katerim se je cestni zakon podal v sankcijo. Samo dr. Tavčar je sedaj zmogel trditi, da to, kar so odobrili deželni odborniki s svojimi podpisi, ni sklenjeno. Ljubljanski davkoplačevalci naj si zapomnijo, da je dr. Tavčar tisti, ki pobija mnenje dr. Lampetova, da bi na račun cestnega zakona smela Ljubljana dobiti kako kompenzacijo. Dr. Lampe hoče Ljubljani nekaj dati, dr. Tavčar pa vpilje, da se ne sme, ker baje ni bilo sklenjeno. Noben poslanec ni še tako zastopal svojega okraja. In Ljubljana naj bi bila dr. Tavčarju hvaležna, ako bi poslanci S. L. S. izvajali proti ljubljanskemu mestu posledice vsled postopanja njenih poslancev. Dr. Tavčar pa, ki je sam podpisal to, čez kar sam sedaj zabavlja, bo še dalje vpil, da je žito na njivi postrizeno, ne pa požeto.

— **Shod ajdovske Kmečke zveze** se je vršil v nedeljo, 12. t. m., popoldne pri Rebku na Gorici. Vodil je sijajni shod, ki se ga je udeležilo okrog 300 mož, vrli načelnik Kmečke zveze g. J. Leban iz Črnič. Najprvo je govoril deželni odbornik g. Berbuč, ki je razlagal razne gospodarske zadeve dežele. Govori o povzdigi živinoreje, o deželnem zboru, ki ga vlada noče sklicati, da bi ukrenil kaj koristnega za kmeta, govori dalje o podporah na Vipavskem, vipavskem vodovodu, vipavski železnici, kmetijski šoli ter na novo se snujoči gospodinski šoli. Nato je govoril g. drž. poslanec Fon o razmerah v državnem zboru. Večinske stranke, t. j. zveza več strank, so med seboj needine, vlečejo na vse strani. S sedanjo vlado so vsi nezadovoljni. Tudi Slovenci ne pojdemo za to vlado, ker sedi v njej minister Hochenburger, po imenu sicer minister za pravico, v resnici pa je minister za krivico. Nato očrta v par značilnih potezah naše nasprotnike, posebno kar se tiče slovenskega učiteljskega ter slovenskega gimnazije. Govori o sedanji draginji ter navaja, kako silno naraščajo pri nas izdatki za uradništvo. — Ljudstvo je cel čas pazno in v večkratnih pritjevanjem sledilo govoru g. državnega poslanca ter mu priredilo k sklepu veliko ovacijo. Nato se je na predlog č. g. Kosca sprejela resolucija, v kateri se vlada pozivlje, naj skliče deželni zbor goriški ter naj ne razpisuje nepotrebnih novih volitev. Druga resolucija pa izraža zaupanje delovanju naših vrlih poslancev na Dunaju, posebno dr. Šusteršiču. — Nato se oglašila Fr. Kremžar iz Gorice, ki predlaga resolucijo, v kateri se pozivlja vodstvo S. L. S., naj skrbi, da pri bližnjih imenovanjih v okrajne šolske svete in deželni šolski svet — v kolikor je to v njeni moči — pridejo v te važne zastope možje odločno katoliškega mišljenja in delovanja. Nato razloži na podlagi »Soče«, kaj so učitelji počenjali na svoji uradni konferenci dne 31. oktobra v Gorici pod predsedstvom c. kr. šolskega nadzornika. Tu se oglašila učitelj Vodopivec iz Kamenj: »Soča« laže! (Gromovito ploskanje in smeh.) Če »Soča« laže, če je lažnjiv list, zakaj se pritožujete, če delamo proti takemu listu, proti stranki s takim glasilom in proti učiteljem, ki tak list širijo?! Nato približe govornik, da — če bi »Soča« res lagala v tem slučaju — bi bila dolžnost predsednika c. kr. uradne konference, da »Soči« pošlje dnevi popravek. Ker se to v teku štirinajstih dni še ni zgodilo, je znamenje, da je »Soča« pisala resnico in protest katoliškega ljudstva, protest zborovalcev davkoplačevalcev je upravičen. Nato se je sprejela resolucija v tem smislu.

— **Strokovni odsek slovenskih kršćansko-socialnih rudarjev** je ustanovi-

la dne 12. t. m. Jugoslovanska Strokovna Zveza. Ustanovno zborovanje se je vršilo v »Ljudskem domu«. Po ustanovnem zborovanju se je pa vršila rudarska konferenca, ki jo je vodil poslanec Gostinčar. Zborovanja se je udeležil tudi načelnik Vseslovenske Ljudske Stranke poslanec dr. Šusteršič, ki je v imenu stranke pozdravil zborovalce. Vodstvo odseka se je izročilo trboveljski skupini Jugoslovanske Strokovne Zveze.

— **Za župana v Dobu** je zopet izvoljen g. Anton Videmšek.

— **Kanonično umeščena** sta bila danes: č. g. Peter Bohinjec za župnijo Duplje; č. g. Karol Čuk za župnijo Škocijan pri Dobravi.

— **Volitev župana.** V Trebnjem je bila 13. novembra 1911 volitev župana in občinskih svetovalcev. Za župana je izvoljen posestnik Janez Ratajec iz Lukovka. Svetovalci so: Franc Huč iz Gor. Ponikev, ki je bil župan nepretrgoma skozi 19inpol let, pa se je včeraj iz raznih vzrokov županstvu odpovedal. — Janez Novak iz Račjegasela. Janez Miklič iz Starega trga. Franc Zupančič iz Jezera. Franc Oražem iz Češnjevka. Anton Povh iz Blata. Novi župan in vsi svetovalci so odločni pristavši S. L. S.

— **Poroka.** Poročil je v viški župni cerkvi p. provincijal Angelus Mlejnik svojega brata g. Rajmunda Mlejnika, c. kr. davčnega oficijala v Kranju z gđ. Marijo Ferdinandovo Pollak, hčerko g. Ferdinanda Pollak, trgovca in župana v Kranju. Mnogo sreče!

— **Odgodenje bosenskega sabora?** Zdi se, da bo bosenski sabor zopet odgoden, ker se med saborskimi strankami ne more doseči sporazum v stvari uličnih napisov.

— **Redar — ubijalec.** V Šibeniku se je zbralo v soboto na nekem trgu več mladih ljudi, ki so bili precej glasni. Prišli so redarji in skušali nemirne razgnati. Pri tem pa je postal stražnik Bumber posebno surovo. Zagrabil je med pretepanjem in suvanjem navzočih nekega Ante Čičimira in ga je vrgel s tako silo v zid, da je mlademu fantu počila lobanja in je obležal mrtev na tleh. Bumberja so takoj aretirali.

— **Nova iznajdba za pevce in glasbenike.** Zagrebčan Alfred Braun je po 14letnih poizkusih iznašel napravo za avtomatično obračanje not, ki se da brez škode in spremembe montirati na vsakršno stojalo oziroma držalo za note.

— **24 kmetov pred sodiščem.** Glavna razprava proti kmetom iz Pravutina, ki so vsled vednih požigov po nedolžnem ubili češkega rokodelca Souchaneka, se vrši dne 27. t. m. pred zagrebškim sodiščem. Obtoženih je 24 kmetov in za vse predlaga državni pravdnik smrt na vešalih.

— **Umrl** je v bolnišnici usmiljenih bratov v Gorici nadučitelj iz Bilj gosp. Urbančič Jožef. Radi vnetja slepega črevesa je moral prestati hudo operacijo, na katere posledica pa je umrl v nedeljo ob desetih zvečer. Zapušča številno družino in sorodstvo, ki naj jih tolaži Bog! Pokojniku pa svetila večna luč!

— **Ljudsko šolstvo.** Okrajni šolski svet v Krškem je imenoval bivšo suplentinjo v Velikem Trnu Pavlo Gostič za prov. učiteljico v Bušehi vasi. — Okr. šolski svet za ljubljansko okolico je na mesto obolele učiteljice Marije Triller imenoval bivšo učiteljico na zasebni dekliški uršulinski šoli v Ljubljani Uršulo Porenta za suplentinjo na ljudski šoli v Št. Vidu pri Ljubljani.

— **Iz Lukovice.** 14. t. m. je umrla 11letna učenka Elica Bohte, hčerka tukajšnjega stražmojstra.

— **Zažgal iz škodoželjnosti.** Kakor se iz Postojne poroča, je zgorel pred dnevi skedenj posestnika Žitkova v Landolu. Škoda znaša 3000 K, ki pa je pokrita z zavarovalnino. Sumi se, da se je zažgalo vsled škodoželjnosti.

— **O kamn'ski železnici,** ki donaša železniški upravi vsakoletno tako lepe novce čistega dobička, dobivamo vsakravnostne in večne pritožbe. Tako so se morali voziti dne 8. in 13. t. m. potniki drugega razreda z večernim vlakom v egiptovski temi. To brezobzirno postopanje grajamo in zahtevamo red.

— **„Društvo zdravnikov na Kranjskem“** imelo je dne 10. t. m. v deželni bolnišnici svoje redno mesečno zborovanje. Predsednik dr. Démeter vitez Bleiweis poročal je o pripravah za društveno petdesetletnico, ki se bo slavila koncem februarja bodočega leta in o slavnostni številki „Liječniškega Vijesnika“, ki izide pri tej priliki. Primarij dr. Gregorič demonstrira slučaj obsežne kožne tuberkuloze pri mladem dekletu in več slučajev gumoznih obolenj, ki se lečijo z Ehrlichovim salvarzanom. Primarij dr. Stojc pokaže najprvo slučaj vnetja slepiča z izredno težkimi komplikacijami, ki se je v kljub dveletnemu obstoju

bolezni operativnim potom popolnoma ozdravil. Na to poročila izmed mnogih slučajev vnetja slepiča, ki jih je imel priliko operirati tekom letošnjega poletja, o nekaterih posebno zanimivih in karakterističnih. Dalje demonstrira mladega fanta, ki mu je po poškodbah z motorjem ohromela desna roka in ki si je pri tej priliki tudi nalomil čeljust, deloma na drobce. Med tem ko se roka počasi boljša, dalo se je čeljust vravnati in ozdraviti, akoravno sta stala kostna odlomka daleč narazen. Pozornost je vzbujal funkcionalni in kozmetični efekt pri triletnem otroku, ki je imel spodnje ekstremitete skrajno izkrivljene. Eno bedro je imelo obliko črke X, drugo je bilo skrivljeno liki srpu. Uzrok te ohromelosti bila je nenormalna lega v maternici. Po osteoplastični operaciji dobil je otrok popolnoma ravne in zdrave ude. Slednjič demonstrira dr. Stojc v družbi s prosektojem dr. Plečnikom prepat jeter, v katerih se je po udarcu s kopitom razvila mogočna krvavitev, ne da bi bil ta organ odzunaj kaj poškodovan. Nekaj zanimivih preparatov je pokazal dr. Plečnik, tako opasno zatekline v možganih, ki se je po priliki našla pri za tuberkulozo umrli ženski, ne da bi bila med življenjem prouzročala neka motenja.

— **Pogreb ubitega J. Lužarja** se je vršil včeraj v Kamniku ob veliki udeležbi. Obdukcija je pokazala, da mu je napadalec prebil črepinjo na senclih, sicer pa je bil Lužar tako zdrav, da bi bil lahko dočakal veliko starost. Nekaj sumljivih oseb, ki so bile z Lužarjem v gostilni, so že prijeli; posebno sumijo nekega mlinarja.

— **Slovenske poroke v Ameriki.** — Dne 30. oktobra sta bila v Forest City, Pa., poročena gosp. Josip Zidar, doma iz Št. Lovrenca na Dolenjskem in gospodična Marija Skubic iz Zatičine na Dolenjskem ter gospod Tomaž Kržič iz Rakitne na Notranjskem in gospodična Franciška Urbas, doma iz Cerknice.

— **V Ameriki umrl Slovenec.** — V East Helena, Mont., je umrl 23. oktobra Ivan Lušin v starosti 60 let iz Gorice vasi pri Ribnici na Kranjskem. — V New Yorku je umrla Ana Orehek, rojena Pavli, stara 33 let, doma iz Domžal. Pred enim letom je prišla v New York in je takoj obolela za rakom. V stari domovini zapušča mater in tri nedorasle otroke, v Ameriki pa dva brata in dve sestri.

Štajerske novice.

— **Na shodu za občinske volitve v celjski okolici** so se po sporazumu obeh slovenskih strank postavili skupni kandidati.

— **Radeckijev veteran.** Dne 9. novembra je umrl v Roperčah, župnije Sv. Marjete niže Ptuj, v tem kraju predzadnji Radeckijev veteran, 92letni starček Franc Purgaj, prevžitkar, bivši posestnik istotam. Rojen v tukajšnji župniji dne 23. prosinca l. 1820 postal je leta 1840 vojak; služil je kot grenadir pri 47. pešpolku 8 let; po dovršeni službi se je oženil, a bil že čez nekaj mesecev zopet pozvan pod orožje, kajti tam notri na jugu je iste čase neprestano vrelo. Šele po mnogih, srečno prestalih bojih in viharjih se je vrnil zopet na svoj dom, kjer je nato živel v miru in najlepši vzajemnosti s svojo ženo nad 50 let. Zapušča tri hčere: ena je gostilničarka v Gnasu, dve ste redovnici s. Krescencija v Gradcu, s. Lidvina Purgaj je prednica pri č. šolskih strah v Ljubljani. Naj po mnogih prestalih viharjih življenja blagi mož mirno spava ob žaru nebeške luči!

— **Pogreb Janeza Gerta** v Framu. »Mož nam manjka«, tako slišimo tožiti večkrat. A včeraj, 14. novembra popoldne smo izročili materi zemlji res moža, ki je bil več kot pol stoletja dika in ponos ne samo framske župnije in mariborskega okraja, ampak cele slovenske domovine. Pogreb rajnega narodnega veterana je bil naravnost velikanski. Gotovo nad 1000 ljudi od vseh strani je prihiteo, da spremi blagega pokojnika na zadnji poti. Ves Fram je bil v črni zastavi. Med udeleženci smo opazili več gg. duhovnikov, krog 20 županov, več društev, drž. in dež. poslanca Fr. Pišeka, ki je bil pokojnikov dober prijatelj, grofa Schönborna, mnogo inteligence iz Maribora in drugod. Pri hiši in ob grobu je pevski zbor zapel žalostinke. Ob gomili so govorili rajnemu rodoljubu v slovo domači č. g. župnik Muršič, č. g. častni kanonik in dekan ter bivši framski župnik Gaberc in nadučitelj Pirkmaier. Nobeno oko ni ostalo suho. Zagrebi smo moža, ki jih le malo ima slovenski narod. Pokojniku blag spomin!

— **Samoumor štajerskega deželnega stavbinskega ravnatelja.** V Gradcu se je ustrelil deželni stavbinski ravnatelj Adolf Rosmann. Bolehal je že dalje.

— **Umrl** je v Mariboru hišni posestnik in pekovski mojster Jakob Kotnik.

— **Poročil** se je gospod Franc Babič, namestniški kanclist pri mariborskem

okrajnem glavarstvu, z gospo Rozalijo Purgaj, posestnico v Leitersbergu.

— **Šnež** je zapadel po vrhovih štajerskih gor. Posebno debel sneg leži na Gorenjem Štajerskem.

— **Vlak povozil otroka.** V nedeljo 12. t. m. je dunajski brzovlak, ki dospe ob 4. uri in 37 minut v Trbovlje, povozil na progi med predorom in trboveljsko postajo 4letnega otroka železniškega čuvaja; truplo otrokovo je bilo v pravem pomenu besede razmesarjeno.

— **Drobne novice.** Iz poštnih službe. Prestavljeni so bili: poštni oficijanti Anton Hasmann iz Poljčan v Bruk ob Muri; Ivan Siebenreich iz Bruka v Zalec pri Celju; Peter Ebner iz Radgone v Špitalič ob Dravi; Jožef Krivec iz Treibacha v Celje; Marija Fister iz Lonca v Rogatec; Oton Futter iz Trsta v Maribor. — Vsled vstopa v zakon je zapustila poštno službo Ana Strnad v Trbovljah. — Vpokojena je poštna predstojnica Leopoldina Schmid v Brežicah. — Iz davčne službe. Finančna direkcija v Gradcu je imenovala davčne oficijale Martina Sormanna, Jožefa Lacknerja, Martina Rojca in Alfonza Sorglechnerja ter davčnega upravitelja Antona Turka davčnim asistentom. — Ponesrečeni tovarniški delavec. Iz Polzele pri Celju nam poročajo: V tovarni g. Pryma je zagrabil stroj delavca Martina Patra za roko in mu je popolnoma zmečkal. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico. — Iz Trbovelj. V nedeljo zjutraj so šli rudniški delavci na žeganje k bližnji podružnici. Tam so kupili sodček vina držeč 56 litrov. Ko so bili že vsi precej vinjeni, je rekel delavec Feliks Dolar, da gre obiskat nekega svojega prijatelja v bližini. Ko se je vračal, se je ponesreči zvrnil v neki več metrov globok prepad, in se nevarno ranil na glavi. Ko so ljudje slišali njegove klice na pomoč, so šli ter ga rešili. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnišnico. — Iz maščevanja. Rudniški delavec Pankracij Školc v Hrastniku je prišel te dni enkrat prepozno na delo. Vsled tega mu je paznik odtrgal polovico dnevne plače. To je Školca tako razjezilo, da je razbil v pisarni telefonični aparat ter napravil družbi 50 K škode. Školca so oddali sodišču v Laškem trgu. — Med vožnjo je skočil iz avtomobila. V Celju je skočil neki delavec med vožnjo iz avtomobila tvrdke Landauer. Pri tem pa je padel tako nesrečno, da je obležal nezavesten. Teško poškodovanega so prenesli v celjsko bolnišnico. — Preprečena tatvina. Te dni je nek zlikovec vlomil v vinsko klet posestnika Martina Lednika v Veliki Pirešici pri Celju. Izdril je železno ograjo iz okna in zlezal v klet. Pripravil si je v kleti več reči, da bi jih odnesel seboj. K sreči pa ni mogel odpreti vrat. Zadovoljiti se je moral torej brez plena in lepo ponižno zlesti zopet skozi okno na prosto. — Aretacija. V Laškem trgu je aretiralo orožništvo nevarnega vlomilca Brezlina, ki je dne 1. t. m. v Celju vlomil v stanovanje uradnika Nussmüllerja in pokradel denar in več drugih reči. Oddali so ga okrožnemu sodišču, kjer so dognali, da je aretovanec najbrže oni po tiralici zasledovan, ki je na Dunaju oropal draguljarja Štocka. Po preiskavi so dognali, da je bil Brezl res takrat na Dunaju. Smrtna kosa. V Rogatecu je umrl dolgoletni župan trga Rogatec g. Ivan Stojnschegg. Bil je seveda Nемеc. — Umrl je v Gradcu 9. t. m. predsednik stavbnega urada štajerskega v pokojni dvorni svetnik Franc Maurus. Pokojnik je bil rojen 26. septembra 1834 v Št. Janžu na Dravskem polju. — Sin spoznal truplo svoje matere. V bližini graške klavnice so pred par dnevi potegnili iz vode truplo neke zelo priletne ženske. V mrtvašnici je delavec Popeš spoznal nesrečnico za svojo 79 let staro mater. Ako se je izvršil samoumor ali nesreča, ni znano. — Iz Šoštanja. Napad z nožem. Zadnje dni se je nekega večera vračal železniški delavec Jože Svnt iz velenjskega kolodvora domov. Med potjo si je pel mimo neke gostilne. Iz te je prišel delavec Centrih, podrl Svnta na tla ter ga težko ranil z nožem v bližini srca, Svnt je obležal nezavesten. Vzrok tega dejanja je iskati v sovraštvi Centriha napram Svntu. — Proti četrtri zapovedi. Pri Sv. Roku pri Brežicah je nastal prepir med kmetico Stefanovič in njenim sinom. Med preprom je sin z materjo tako grdo ravnal, da ji je strl levo roko in jo tudi drugod ranil. Mater so prepeljali v brežiško bolnišnico, hudobni sin pa je pobegnil. — Vlom v klet. Pred kratkim sta bila delavca Franc Hmelj in Karl Bedenkovič zasačena v vinski kleti gostilničarja Ivana Antoloviča na Bizeljskem. Imela sta se prav dobro pri vinu. Klet sta odprla z ukradenim ključem. Iz kleti sta spravila že 115 li

trov vina. Tatova so izročili okrajnemu sodišču v Brežicah. — Tatinska družba. V noči 10. t. m. so vlomili tatovi v hotel Henke v Laškem trgu. Pokradli so 100 K denarja, cigarete, sir, salame in drugih reči v vrednosti 100 kron. Ker se tatvine v Laškem trgu, Zidanem mostu, Radečah in drugod vedno ponavljajo, obstoji, kakor soditi, organizirana tatinska družba. — Pri podiranju dreves ga ubilo. Iz Rogatca se nam poroča: 7. t. m. je bilo v graščinskih gozdih zaposlenih več hrvaških delavcev pri podiranju dreves. Med temi je bil tudi 17letni delavec Tomaž Urbančič, kočarski sin iz Ivanca na Hrvaškem. Hotel se je ogniti padlemu deblu toda neka veja ga je tako nesrečno udarila po senci, da se je takoj mrtev zgrudil na tla. Truplo so prepeljali v mrtvašnico.

BEG MIROSLAVA SICZYNSKI, MORILCA GROFA POTOCKEGA.

Danes objavljamo podobo Miroslava Siczynskega, ki je 12. aprila 1908 umoril gališkega namestnika grofa Potockega. Morilec je bil obsojen na smrt, a na prošnjo vdove umorjenega namestnika je cesar izpustil smrtno kazen v 20letno ječo. Morilec, ki je zdaj star 27 let, je pobegnil iz ječe v Stanislavu in se nahaja brez dvoma že na varnem v inozemstvu. Iz krogov radikalnih Rusinov se poroča, da se nahaja Siczynski že v inozemstvu. Zarota za oprostitev Siczynskega je trajala več mesecev. Zaratniki so strogo molčali. Zobozdravnik, ki je Siczynskemu v ječi plombiral zobe in igral veliko vlogo v zaroti, je tudi pobegnil in nima o njem oblasti nobene sledi. Med plombranjem zob so bile dogovorjene podrobnosti bega. Poroča se, da je Siczynski v duhovniški obleki pobegnil na Rumunsko.

Ljubljanske novice.

Ij Glasbeni večer »Ljubljane« se vrši prihodnje nedelje, dne 19. t. mes., v veliki dvorani hotela »Union«. Sodeluje več odličnih moči poleg obeh zborov ter celotnega orkestra »Slov. Filharmonije«. Večer je namenjen neprikljeni, plemeniti zabavi ter se vrši pri pogrnjenih mizah.

Ij Javno predavanje g. profesorja K. Dermastia o Albaniji in Albancih je bilo tudi včeraj dobro obiskano. Ob priliki kaj več o tem v podlistku.

Ij Predavanja v socialnem tečaju se vršijo vsak četrtek zvečer od pol sedme do pol osme ure v »Ljudskem domu« v drugem nadstropju.

Ij Umetnostni tečaj S. K. S. Z. se vrši vsako nedeljo od 9. do 10. ure dopoldne v predavalnici deželnega muzeja — vhod z Bleiweisove ceste. Prihodnje predavanje se vrši v nedeljo 19. t. m. ob določenem času. Vsi tisti, ki se žele seznaniti s potrebnim pojmovanjem na umetniškem polju, naj ne zamude ugodne prilike. Predelavala se bo zgodovinska snov vseh panog vedno v zvezi s praktičnimi demonstracijami in skiptičnimi slikami.

Ij Deželno gledališče. Morala. Komedija v treh dejanjih. Spisal L. Thoma. Vsebina tej komediji je sledeča: Eric Beermann bogat rentier je začel zadnjih 14 dni med politike in se poteguje za državnozbornski mandat. Tudi se je ustanovilo v geroldsteinski prestolnici društvo v obrambo morale in Beermann je predsednik. Društvo hoče braniti zakonsko zvezo z narodnega, moralnega in socialnega stališča. Kar počí glas, da so aretirali damo de Hauteville, s pravim imenom Hochstetter, ki je v mestu posredovala galantne obiske. Pravijo, da je ravnateljstvo, ko je uprizorilo to satiro, imelo gotovo pred očmi znane razmere na ljubljanski policiji izza polpretekle dobe in je hotelo navajati občinstvo na to, da zahteva od svojih zastopnikov tudi v privatnem življenju odkritosti in morale brez hinavščine. Nam pa se di, da je bil namen ravnateljstva drug, odločno moramo grajati, da se igrajo take igre pred mladino, ki ne

misli tako daleč. Ostanje jim le vtis: vse je na svetu laž, le pokrite rihte so oni, ki resno govore o morali in npravnosti, moškemu je vse dovoljeno. Na mladino vpliva taka igra škodljivo; ali je deželno gledališče za to, da nam mladino pokvarja? — Režija je bila jako dobra, igrali so vzorno. Najboljši je bil g. Verovšek (Beermann), za njim zlasti g. Nučič (policijski predsednik) in g. Skrbinšek (asesor). Izvrstno je igrala ga. Danilova; g. Šetřilova in ga. Bukšekova sta srečno rešili svoje vloge. Vlogo prinčevega pobočnika bi mi drugače zamislili. Stražnik, ki je aretiral g. Hauteville, je bil oduren; tako surove figure po našem mnenju ne spadajo v fino satiro. Spake kot aretuje in pardonuje žalijo dober ukus in naj bi se jih prevajalci ogibali. Xenos.

Ij Iz pisarne slovenskega gledališča. Jutri v četrtek se poje drugič za ncar - abonente in zadnjič zvečer Joh. Straussova opereta »Cigan baron«. Ga. pl. Foedranspergova je sporočila, da more zopet peti. — V soboto pride na vrsto operna noviteta »Il Segreto di Susana« — »Suzanina tajnost«, besedilo spisal Enrico Golisciani, uglasbil Ermano Wolf Ferrain. Pred to noviteto se poje V. Parmova opera »Ksenija«. — V nedeljo popoldne ob 3. kot ljudska in mladinska predstava pri znižanih cenah narodna pravljica »Kralj Matjaž«; zvečer prvič burka »Nebesa na zemlji«.

Ij Ljubljančanje ne smejo kaditi! Kdo bi se kaj takega upal ukazati Ljubljančanom? In vendar so Ljubljančani že imeli tako dobo, ko po mestu niso smeli kaditi. Mestni arhivar gospod A. Askerc priobčuje v »Carnioli« policijski razglas župana Codellija, ki je županoval Ljubljani v francoski dobi. Prijazni Codelli je prepovedal kajenje na javnih trgih in mestnih ter predmestnih ulicah. Ljubljančani so smeli kaditi le doma, ker se je župan bal, da bi Ljubljana vsled neprevidnosti kadilcev ne pogorela.

Ij Literaren sestanek bo v »Matici Slovenski« v četrtek, dne 16. novembra t. l. ob 6. uri zvečer. Na dnevnem redu bo razgovor o nekaterih letošnjih publikacijah »Družbe sv. Mohorja«. Na sestanku je vabljen vsakdo, ki se zanima za stvar.

Ij Skrajna lahkomišljenost. Avguštin Geyer, 23 let star, trgovski pomočnik iz Krškega, se je ponudil Alojziju Rasbergerju, trgovcu v Ljubljani, za potovalca v svrhu prodaje gramofonov. Rasberger mu je izročil 190 K vredna dva gramofona s potrebščinami vred. Obdolženec pa ni šel nikamor na potovanje, marveč jih je prodal pod polovično vrednostjo, denar pa zapravil. Trgovskega sodelnika Alojzija Novaka je opeharil za 35 K, katere mu je dal za en gramofon, ko mu je pa Geyer nekaj dni kasneje rekel, da ga ima v Kosezah pri nekem gostilničarju zastavljenega, mu je Novak izročil še 12 K. Tako je obdolženec za 47 K tudi Novaka opeharil. Kaznovan je bil s štirimi meseci ječe.

Ij K tatvini koles. Poroča se nam, da Jožefa Založnika ni vjel stražnik, vjel ga je njegov oče že v soboto zvečer.

Ij Ljubeznjiv mož. Na Poljanski cesti stanuje neka zakonska dvojica, ki ima pet nepreskrbljenih otrok. Kakor marsikomu, tako poide večkrat tudi temu možu denar, katerega potem s silo zahteva od svoje žene. Ker mu ga ta ne da, se možiček hudo razburja. Ker včeraj ni dobil denarja, je začel svojo ženo pretepavati, potem jo pa še strašiti z nožem. Žena se je zaprla v drugo sobo, v katero je mož siloma vdril in zopet začel uganjati svoje surovosti toliko časa, da so prihiteli na pomoč hišni stanovalci in napravili mir.

Ij Telefonični pogovori. Po Ljubljani se zadnji čas večkrat po telefonu sploh ne more govoriti. Upamo, da bo to konstatiranje zadoščalo, da se stvar uredi.

Ij Za jeclajoče. Pod vodstvom prof. Neumanna obstoji v Gradcu že več let zavod, ki uspešno zdravi jeclajoče. Dosedaj se more zaznamovati njegova zdravilna metoda kot edino prava. Priglasí gojence za ta zavod se sprejemajo vsak dan od 11. do 1. ure v hotelu »pri slonu«. Zglasiti se je najpozneje do petka 17. t. m.

Razne stvari.

180 km preletela v 1 uri 35 minutah. Vojaška aviatika poročnika Braun in Scanconi sta preletela v 1 uri 35 minutah iz Berlinu v Stettin 180 km daljave.

Revolverski napad na zdravnika. V Essenu je streljal na zdravnika bolniške blagajne dr. Schneiderja neki delavec in ga smrtno - nevarno ranil. Streljal je nanj, ker ga je zdravnik spoznal za delosposobnega in mu je bila zato ustavljena bolniška podpora.

Samoumor oveh mladih učenk. Na dunajskem liceju v XVIII. okraju sta skočili dve 15letni učenki iz II. nadstropja in se smrtno nevarno poškodovale. Samomorilki sta bili veliki prijateljici. Eni je ravnatelj rekel, da ni sposobna za študij, kar jo je tako vžalostilo, da je sklenila skupno s svojo prijateljico končati svoje mlado življenje.

Vojna in laški eksport. Poročajo iz Milana: Kar se tiče splošnega gospodarskega položaja, se lahko reče na kratko, da je otežila vojna vsem industrijskim strokam svoj itak že težki položaj še bolj. Za evropsko in neevropsko Turčijo namenjeno blago se ne more eksportirati radi prekinjenih trgovinskih odnošajev in leži v skladiščih. Vkranje blaga je ovirano, ker je vlada najela za transport vojakov okoli 70 trgovinskih ladij. Strah, da ne zavrnejo v Turčiji italijansko blago, čeprav ni proklamiran oficialni bojkot, zadržuje eksporterje, da ga ne pošljejo preko drugih dežel v Turčijo, in tako se polnijo skladišča vedno bolj. Najbolj pa čuti vojno industriji bombaža, svile in papirja ter fabrikacija žveplenk. Pa ne samo da ni mogoč izvoz blaga, občuti se v Italiji tudi dejstvo, da izostajajo plačila za v orientalsko Turčijo eksportirano blago. Cela italijanska industrija si želi le eno: da bi vojna kmalu končala.

Roparski umor trafikantije in njene hčere. V Požunu je bil 12. t. mes. zjutraj izvršen roparski umor v trafikki 68letne vdove Nemeth. Nemethova in njena 35letna hčerka sta v nedeljo kot navadno šli zelo zgodaj v cerkev. Okoli 7. ure sta se vrnili domov v stanovanje, ki sta ga imele zadaj za prodajalno. Ker pa trafike niste odprli do 9. ure zjutraj, se je zdelo to sosedom sumljivo. Nek rokodelski vajenec je pogledal z dvorišča skozi okno v njuno stanovanje ter je opazil, da ležite obe ženski nezavestni na tleh. Takoj so o tem obvestili policijo, ki je stanovanje odprla s silo. Na licu mesta so konstatirali, da ste bili ženski zadavljeni. V trafikki sami so bili raztreseni po tleh razni denarji, tako da se je moglo takoj sklepati, da je bil izvršen vlom v blagajno. Na lice mesta došli zdravnik je konstatiral, da ste ženski izdihnila že pred dvema urama in da sta morali biti zadavljeni takoj na to, ko ste došli iz cerkve. Sumijo, da sta morilca dva moška, ki so ju v nedeljo zjutraj videli v bližini trafike, vendar ni za njima nobenih sledi.

Sodno usmrčenje amerikkanskega milijarderja. Predsednik Taft je odklonil prošnjo za pomiloščenje na smrt obsojenega milijarderja Henryja Claya, ki bo zato dne 24. t. mes. sodno usmrčen.

— Pasji bič v parlamentu in loterija. Pasji bič, ki se je minoli teden rabil v parlamentu je povzročil precej razburjenja med loteristi. Dolgo je iskala družba loteristov po knjigah, koliko številko ima »pasji bič.« Ker je niso našli, so jo razdelili na psa in bič. Za psa je 78 in za bič 51. To se je naenkrat razneslo po Dunaju in stavilo se je velike vsote na ti dve številki. Ko se je pričelo na Dunaju vzdigovati številke je bilo zbranih v kleti, kjer se sreča nad 700 ljudi. Ob treh se je pričelo. Deček seže v kolo in uradnik razglasi »47«. Grobna tišina. Drugi klic »41«. Vzdihovanje med poslušalci se pojavlja. Tretji klic »57«. Čujejo se nejevoljni klici: »To je zmeraj lažje!« Na četrti klic pride »51«. Splošno veselje med navzočimi: »Bič je že tukaj!« Zadetih je bilo mnogo »ekstratov«, h katerim je pripomogel Malik s svojim bičem.

— Grozne razmere med »vitezki« Ogrl. V Szegedinu se je vračal delavec Ivan Bencze iz gostilne ter je zraven pel. To je dva policijska stražnika tako razjezilo, da sta delavca pretepla in ga za noge vlekla v ječo. Tam sta ga mučila na bestijalen način. Vrgla sta ga na tla, ga suvala v prsa in končno začela skakati po trebuhu in prsih. Vsled groznih bolečin je revež izgubil zavest in obmolnil. Do prihodnjega jutra so pustili moža v nezavesti. Ko se je zavedel, sta ga vrgla stražnika na cesto, kjer se je zopet zgrudil. Sosedje so ga spravili na dom, kjer je po enotedenskem trpljenju umrl. Obdukcija je dognala, da sta mu zverinska stražnika zlomila sedem reber in hrbtenico. Državno pravdnštvo je pustilo zločinca zapreti.

Policijski pes zasledil morilca. Iz Stettina poročajo: Morilca kantinerja v srednjem blagovnem kolodvoru Roberta Ulricha je policija izsledila s pomočjo policijskega psa. Pes je nedaleč od mesta umora izsledil v nekem čolnu za premog 19letnega čolnarja Viljema Gadra, ki naj bi bil morilec kantinerja.

Tovarna vžgalice pogorela. V Keskemetu je pogorela pred dnevi tovarna za vžgalice. Zgorelo je skladišče, velika množina materiala, kakor tudi notranja oprava.

Katoliški redovnik odličen slikar. Angleški listi poročajo, da je v umetniškem svetu vzbudila veliko zanimanja slika kapucinskega očeta Ehvrem Hi-

ckeya. Slika je 17:6 čevljev velika in je namenjena za refektorij samostana v Chilworth. Označujejo jo, kot umetnižo prve vrste, ker ustvarja čudovit harmoničen efekt. Umetniška kariera kapucina je stara šele osem let. Njegov talent je odkril provincijal reda in je pustil mladega umetnika študirati v Londonu in Monakovem. Umetniški krogi na Angleškem pričakujejo od zelo talentiranega slikarja še več izvrstnih del.

Darežljiv milijonar. Iz New Yorka poročajo: 77letni miliardar Carnegie ima menda resen namen, umreti v revščini. Poleg 125 milijonov, ki jih je nedavno daroval za nagrade za heroična dela, je zopet 25 milijonov daroval za podpiranje napredka in kulture v severnoamerikkških državah. Rockefeller, najbogatejši človek na svetu, je dosedaj izdal 865 milijonov za podobne namene, medtem ko je Carnegie razdal že 1 milijardo in 100 milijonov.

Slovanski vestnik.

Bolezen slavnega poljskega pisatelja Sienkiewicza. Iz Varšave se poroča, da je zdravstveno stanje slavnega poljskega pisatelja Sienkiewicza, ki je ponesrečil na lovu, še vedno jako resno. Zdravniki upajo, da ohranijo življenje slavnega pisatelja. Vprašanja o zdravstvenem stanju svetovno znane pisatelja dohajajo s celega sveta.

si jubilej Jana Otto. Znani češki založnik Jan Otto je obhajal 8. novembra sedemdesetletnico svojega rojstva. Letošnjo spomlad je slavil tudi štiridesetletnico obstoja svojega založništva. Njegova firma je založila češki naučni slovník, pri njem izhaja »Osvětová (izobraževalna) knižovna in beletriščno-umetniški list »Zlatá Praha«. Pri njem je izšel tudi Zavadič-ov »Československi in slovenskočeški slovar«. Izdal bo tudi Zavadičovo slovensko-češko slovníko.

si Komodoen izgovor. »Čech« poroča: V Libštatu ima posl. dr. Kramář tekstilno tovarno. Draginja je prisilila njegove delavce k stavki. Narodno-delavski tajnik je prosil dr. Kramářa, naj bi nekaj storil za delavce. Dr. Kramář pa mu je odgovoril, da vodi tovarno njegov bratranec in da ni mogoče prekršiti pogodbe, ki so jo sklenile tovarne med seboj. Delavstvo ni dobilo — nič!

XI. OGRSKI KATOLIŠKI SHOD

je zboroval včeraj in predvčerajšnjim v Budimpešti. Predsedoval je grof Jurij Mailath. Shod se je zlasti pečal o organizaciji ogrskih katolikov.

Telefonska in brzojavna poročila.

TRAVNIK V OGNJU.

Loškípotok, 15. novembra. Včeraj ponoči je v Travniku izbruhnil požar. Ogenj je uničil več poslopij, mnogo kreme in živil.

STRAH PRED ABSOLUTIZMOM.

Dunaj, 15. novembra. Vsi časopisi se bavijo z govorom ministrskega predsednika grofa Stürgaha, ki je izjavil, da se na eventualne sklepe zbornice glede uvoza mesa ne bo oziral. Listi vidijo v tem neprikrito napoved absolutizma, oziroma vlade na podlagi § 14. Da je položaj jako resen, se sklepa tudi iz tega, da so dobili člani Hrvaško-slovenskega kluba nalog, da te dni polnoštevno ostanejo na Dunaju.

KAJ SE GODI NA TRIPOLITANSKEM?

Rim, 15. novembra. Mornariško ministrstvo je prejelo od generala Briccola, ki poveljuje laškimi četami v Cirenajki, več radiotelegramov, ki so pa jako zmedeni in iz katerih se je s teža-vo dalo posneti le, da so 14. t. m. Turki Italijane pri Derni napadli in da je bil napad silno hud.

Tripolis, 15. novembra. (Oficielno.) Sovražnik je skušal med nevihtu napa-stiti naše pozicije, a je bil odbit.

Tripolis, 15. novembra. (Oficielno.) Italijani utrjujejo okope.

Carigrad, 15. novembra. Glasom »Ikdama« se je 18 laških vojnih ladij pojavilo pred Dardanelami.

Carigrad, 15. novembra. Turška porta je protestirala pri velevladstevh proti temu, da Italijani mečejo iz zrakoplovov na čete bombe.

Tripolis, 15. novembra. (Oficielno.) Vsled turškega napada je bilo treba utrdbo Sidi Messri utrditi z novimi topovi in infanterijo ter namestiti nanjo reflektorje. Dne 14. t. m. popoldne je sovražnik po navadi zopet izvršil napad od Bu-Meliana in Sidi Messri. De-žuje dalje.

VELIK POŽAR.

Drinopolje, 15. novembra. Vse mesto Drinopolje je v plamenu.

Somišljeniki! Podpirajte — Ljudski sklad! Prispevke sprejema tajništvo S. L. S., Miklošičeva cesta št. 6.

SRESKI PRINC JURIJ NI SPREJET V PARIŠKO VOJAŠKO AKADEMIJO.

Prejšnji srbski prestolonaslednik princ Jurij je nameraval vstopiti v pariško vojaško akademijo, da se izpopolni v vojaških vednostih, a svojega načrta ni mogel izvesti, ker ni izdelal sprejemne izkušnje.

VOJSKA NA BALKANU.

Neki atenski list poroča iz Bukarešta: Rumunski kralj Karol je pozval v nedeljo k sebi ministrskega predsednika in voditelje vseh strank k tajni konferenci. Obvestil jih je, da izbruhne prihodnje spomlad brezpogojno vojska na Balkanu in da se mora zanjo vse pripraviti, a kralj želi, da bi zbornica o tem ne razpravljala. Voditelji strank so izjavili, da v zbornici ne bodo ugovarjali, če se izvedejo priprave za vojsko odredbenim potom.

Mnenje gosp. dr. Serafimoff-a Sofija.

Gospod J. Serravallo, Trst.

V prijetno dolžnost mi je podati svoje mnenje o Vašem izdelku Serravallovem Kina vinu z železom. Je zdravilno vino, dobrega okusa, ki ga radi uživajo vsi, katerim sem ga predpisal. V kolikor sem mogel konstatirati iz rezultatov, dobljenih v praksi pri bolnih na malokrvnosti, malarični mrzlici, breztečnosti in pri rekonvalescentih raznih boleznih, je odveč, da ponovim to, kar so drugi moji kolegi konstatirali, in to je, da so uspehi v vseh slučajih v vsakem pogledu najboljši.

Sofija, 18. oktobra 1908.

Dr. Serafimoff.

Slovenske občine in gospodarska društva — spominjajte se v svojih proračunih „Slovenske Straže“.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m, sred. zračni tlak 736.0 mm

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
14	9. zveč.	744.3	9.4	sr. zah.	oblačno	
15	7. zjutr.	42.4	7.2	sl. jvzh.	pol. ob.	0.0
	2. pop.	39.2	11.7	sr. jvzh.	jasno	

Srednja včerajšnja temp. 11.2° norm. 3.9°

Lepa stavbna parcela

na Prulah pri Karlovske cesti se proda pod ugodnimi pogoji. Šifra: »M. L. 120« na upravnishvo »Slovenca«. 3399

Uradnik

se želi seznaniti z izobraženo, čedno gospico, ki ima veselje do življenja na deželi. — Starost do 28 let in nekaj premoženja se želi.

Pisma pod šifro „Bodočnost“ na upravnishvo »Slovenca«. 3416

1800 smrekovih hlodov proda županstvo na Jezerskem nad Kranjem

potom javne dražbe dne 22. novembra 1911 ob pol 2. uri pop. Hlodi se na licu mesta pod Ravensko Kočno lahko ogledajo. 3418 3

3417

Odda se

SOBA

z dvema posteljama, na Starem trgu šte. 11 a, I. nadstropje.

ANTON LAPAJNE
PISARNIŠKI ADJUNKT KRANJSKE KMETIJSKE SOLE

ŠTEFANIJA LAPAJNE ROJ. GUZELJ

POROČENA

GRM SKOFJA LOKA

JECLJAVCI.

Vsi, ki pri petju ne jecljajo se lahko popolnoma ozdravijo brez zdravil, operacij, anarotov itd. Postopanje od strani tipično bojzljivo izgovarjavo in potem govori vsak kot človek s čisto govorico. Zdravilni tečaj se obiskuje lahko brez vsakega motenja v službi ali obiskovanju šole. Uspehe zavoda potrjuje več sto spričeval in ocen med drugimi od rajnega ministra barona pl. Dipauli, prečastitega priorja samostana servitov v Inomostu, ravnateljstvo c. kr. državne obrtne šole v Inomostu, kuratorija mestne sirotišnice za dečke v Brnu, slavnega zdravnika za živčne bolezni c. kr. vseuč. prof. dr. Fr. Müller v Gradcu, c. kr. dvornega svetnika Karla Marija Werner na Dunaju, sirotišnice v Bolcanu, dr. med. Searpetti v Inomostu, in v mnogih pisnih iz privatnih krogov, ki potrjujejo trajno ozdravljenje med drugim od Martina Zupanc in Marije Dworschek iz Gradca. Nj. prevz. knezoškof dr. Zwergger je ope. ovano izvolil nakazati našemu zavodu bolnike, ki so trpeli na slabi izgovarjavi. Na tukajšnjem zdravilnem tečaju se sprejme še nekaj obiskovalcev. Tozadevne prijave se sprejemajo najkasneje do 17. novembra vsak dan od 10. do 1. ure pri „Slonu“ v Ljubljani. Profesor Neumann-ov zdravilni zavod za čisto izgovarjavo iz Gradca.

Najcenejši in najpopolnejši posnemalni stroj za mleko je

Mayfarth „Diabolo“ Provoornstni izdelek 3262
Jednostavna uporaba
Zajamčeno naredi na uro 120 /
Cena samo 125 K

Stroji za pripravo krmila
Slamorznice, parilnike, reporeznice, sesalke za gnojnico, mlinci za debelo moko, stiskalnice za seno,

kakor tudi vse druge poljedelske stroje izdeluje in dobavlja 600krat odlikovana tovarna

PH. MAYFARTH & Co., Dunaj II/1
Frankobrod ob Meni Berlin Pariz
Prospekt št. 1197 zastoj in franko. Zastopniki se iščejo.

Razpis službe.

Pri c. kr. tobačni tovarni v Ljubljani razpisuje se mesto **elektrotehnika.**

Prosilci za to mesto, za katero se zahteva starost pod 34 let, telesno sposobnost, avstrijsko državljanstvo, neoporečenost, znanje obeh deželnih jezikov, večletna elektrotehnična praksa s teoretičnim predznanjem, naj predlože svoje lastnoročno pisane in po zakonu kolekovane prošnje

najkasneje do 10. decembra 1911. tega leta

tukajšnjemu uradu.

Prošnje je opremiti z naslednimi dokumenti:

1. Izkaz starosti (krstni list, rojstni list) eventualno tudi poročni list.
2. Domoinski list.
3. Spričevala o dovršenih študijah in zvezbanosti v tem poklicu.
4. Spričevala o dosedanem službovanju (poselska knjižica, delavska spričevala itd.).
5. Spričevalo o dobrem vedenju.
6. Državno zdravniško spričevalo.

(Zadnja dva dokumenta 5. in 6. najnovejšega datuma.)

Želi se osebna predstava prosilca.

Ravnateljstvo c. kr. tobačne tovarne v Ljubljani.

Gospodinje zaupaju

svoje dragoceno perilo najboljšemu in najpopolnejšemu prašku iz mila, pralnemu ekstraktu

„Ženska hvala“.

Popolno nadomestilo za beljenje perila!
Pralni prašek je zaupljiv predmet; da obvarujete Vaše drago perilo pred škodo, čuvajte se pred manjvrednimi ponaredbami.

Advokat dr. Ant. Dermota naznanja da ima svojo pisarno v Gorici, via Tre Re 8, I. nadstr.

NIZOZEMSKA ŽIVLJENSKA ZAVAROVALNICA NA DUNAJU I., ASPERNPLATZ I, (v lastni palači) z zavarovanim kapitalom 380 milijonov, rezervami 113 milijonov in najcenejšimi tarifi sprejema trgovske izobražence kot vnanje uradnike in krajevne zastopnike pod izvrstnimi pogoji. Glavno zastopstvo za Štajersko in Kranjsko: Gradec 1., Schmiedgasse 40. Glavni zastopnik za Kranjsko: Ciril Globočnik, Ljubljana, Elizabetna cesta 4.

Valjčni mlin v Domžalah
I. Bončar, Ljubljana

Centralna pisarna in skladišče: Vegova ul. 6.
Telefon interurb. št. 129. Telefon interurb. št. 129.

Priporoča pšenično moko izvorsne kakovosti, otrobe in druge mleuske izdelke.

Zastopstvo in zaloga v Gorici: Peter Gruden & Komp., Stolni trg 9.

Telefon 237.

Zajec & Horn

Telefon 237.

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 73

Beton in železo - beton.

- Fundamenti.
- Stropovi.
- Mostovi.
- Vzidava turbin.
- Stopnice.
- Tlakovi.
- Ksilolit.

Cevi za kanale, najboljši strešnik našega časa asbest-cementni škrlj (Zenit) patent Hloch vedno v zalogi. Edini zastop za Kranjsko.

Umetni kamen (okraski za façade, obhajilne mize, balustrade).